

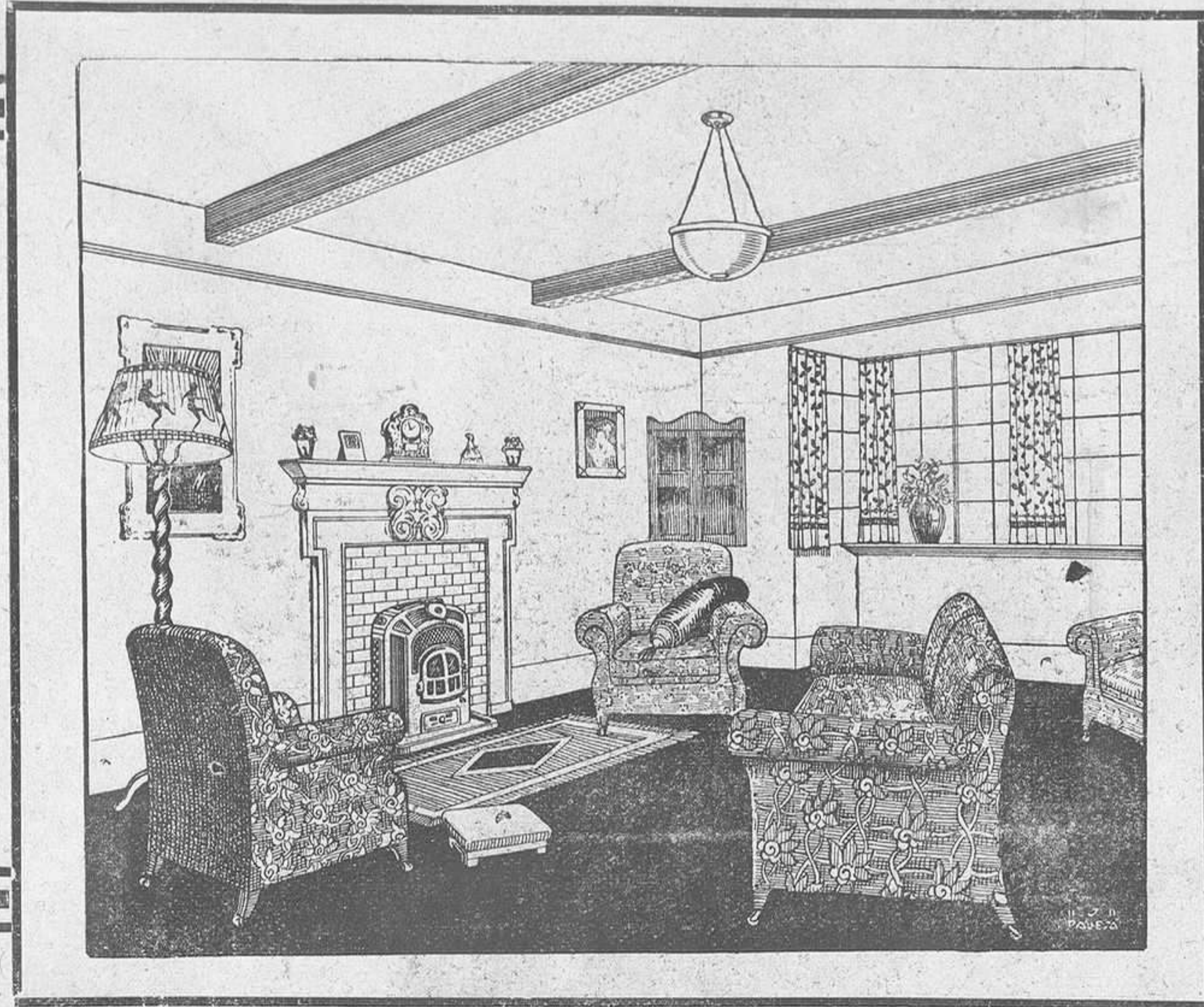
LA CAMPANA DE GRACIA

HEMEROTECA
MUNICIPAL
MADRID

J. Segre

ESTUFA J. M. B.

La més econòmica
 La més pràctica
 La més higiènica
 La de més rendiment

S. A. M. MÁS BAGÁ
 VALÈNCIA, 346 :: TELÈFON S. P. 747 :: BARCELONA

Casa Carreras
 SASTRERIA

HECHURAS TRAJE DESDE 40 PTAS.

PRONTITUD Y ECONOMIA EN TODOS LOS ENCARGOS CORTE AMERICANO

GÉNEROS ÚLTIMA NOVEDAD

PLAZA DEL SOL, 9. BARCELONA (GRACIA)

A. HERNANDEZ

ROSSELLÓ, 199 - TELEFON 2660 G.

BARCELONA

Reparació de càmares i neumàtics

FREIXENET
 SAN SADURNÍ DE NOYA

CASA FERRER MESTRES

EXCLUSIVES Y REVENDES

XAMPANYS «FREIXENET I NOYA»

PATAFRITS VINS RAIM'D'OR

DES PATX: Passaig de Gràcia, 111
 MAGATZEM: Riera de Sant Mique', 4
 T lèfon 2744 G.

BICICLETES MOTOR
 Accesoris i Sports
SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

VINEBRA
 VENTA EXCLUSIVA

ANTIGUA CASA VINEBRA

Rey de los Vinos Generosos Especial Vino de Postres

FUNDADA EN 1897
 Calle Asturias, 33 y Badia, 1. Gracia - Barcelona

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 60 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

COQUETERIA

—M'està tan bé el gorro avui, com l'any 70.

Una institució

Això és avui LA CAMPANA, a Catalunya, més que un periòdic: una institució. I una institució venerable. Cinquanta set anys de vida per una persona, no són gran cosa.

Per una publicació, gran o petita, antiga o moderna, són un *record*.

Per un periòdic satíric, sobretot de caràcter avançat, en el país que som, aquesta xifra quasi resulta un miracle.

No hi ha hagut mai, a Catalunya, un setmanari de les característiques del nostre, que hagi arribat a aquesta edat.

Pensem que tampoc a Espanya.

I estem per afirmar que ni al món sencer.

Si existeix alguna fulla semblant a la nostra a Europa o a Amèrica, segurament que li manca una estona per arribar a la gloriosa vellesa de LA CAMPANA, i si ha passat del mig segle, amb tota seguretat que no haurà hagut de lluitar amb la legió d'enemics amb què nosaltres hem hagut, nit i dia, d'abraonar-nos.

En aquesta lluita aferrissada són molts els companys que han estat vençuts, que han estat posats fora de combat.

Passen d'un centenar, potser d'un miler i tot, les baixes.

LA CAMPANA, no obstant, segueix en peu.

En mig de continues tempestes, de traspalsos polítics i socials, hem fet el miracle de viure.

Hem viscut i hem viscut amb honor, sense claudicacions, sense arriar la bandera dels nostres ideals, sense fer concessions a l'adversari.

Això és el nostre major timbre de glòria.

Viure en el llot no costa res. Per viure amb puresa, amb rectitud, tothom sap els sacrificis que s'han de fer.

No els hem regatejat nosaltres, i per això tenim avui la consciència tranquil·la.

La nostra tasca és bona. N'estem orgullosos. N'estem satisfets.

pp. 530

Les mil darreres batallades

Un gran període històric

EL 8 de maig de 1870 apareixia el primer número de LA CAMPANA DE GRACIA. El número mil del nostre setmanari es publicà el 21 de juliol de 1888. El número dos mil el 7 de setembre de 1907.

El tres mil veu avui la llum pública. La història dels primers divuit anys de LA CAMPANA queda ressenyada en el número mil.

La dels divuit anys següents, en el dos mil.

I en aquest número hem d'escriure la del tercer mil.

LA CAMPANA no és jove. No és vella tampoc. Està en l'any cinquanta set de la seva vida. I malgrat els contratemps que ha sofert i les circumstàncies crítiques que estem travessant, frueix el setmanari de l'obrer català d'una salut robusta.

Té avui LA CAMPANA els mateixos ideals d'ahir: Catalunya, República, obrerisme, anticlericalisme.

En la llarga corrua de dies i de setmanes que van des de setembre de 1907 a desembre de l'any corrent, LA CAMPANA ha defensat amb admirable braó la bona causa.

Aquest període l'omplen o el dominen els següents fets: Solidaritat, guerra del Marroc, Setmana tràgica, Gran Guerra i post-guerra, això és, substancials cares, atemptats socials, dictadura...

En el número mil i en el dos mil es fa la història del període anterior als mateixos cronològicament.

Jutgem aquest mètode poc pràctic periodísticament, poc amè i preferim evocar aquests anys de la nostra vida partint dels fets cabdals que hem assenyalat i que dintre de la mateixa sembla que serveixin de fites.

Aquest període potser sigui un dels més agitats de la història. Ben segur que és el més tràgic.

Dintre d'ell va inclosa la gran guerra, amb la revolució russa i caiguda dels Habsburgs a Àustria i els Hohenzollerns a Alemanya.

Cal dir res més per a posar de relleu la seva importància, per a remarcar la seva transcendència enorme?

La Solidaritat

Comença a Catalunya aquest període amb la Solidaritat.

La Solidaritat fou l'alçament de tot Catalunya contra el centralisme.

La pèrdua de les colònies produí a la nostra terra forta crisi industrial, que es procurà conjurar de diverses maneres, però cap d'encertada.

Eren aquells, per altra banda, dies d'idealisme i d'inquietud espiritual.

Els estudiants, per qualsevol futilitat deixaven les classes i sortien al carrer.

La Unió Republicana havia tret de casa seva la petita burgesia.

Els obrers, finalment, afiliats a la Internacional assajaven les tàctiques de lluita que havien après dels deixebles d'en Marx i en Bakunin.

A tots els estaments socials la gent es sentia estreta i ofegada i procurava eixamplar el cercle en què es movia.

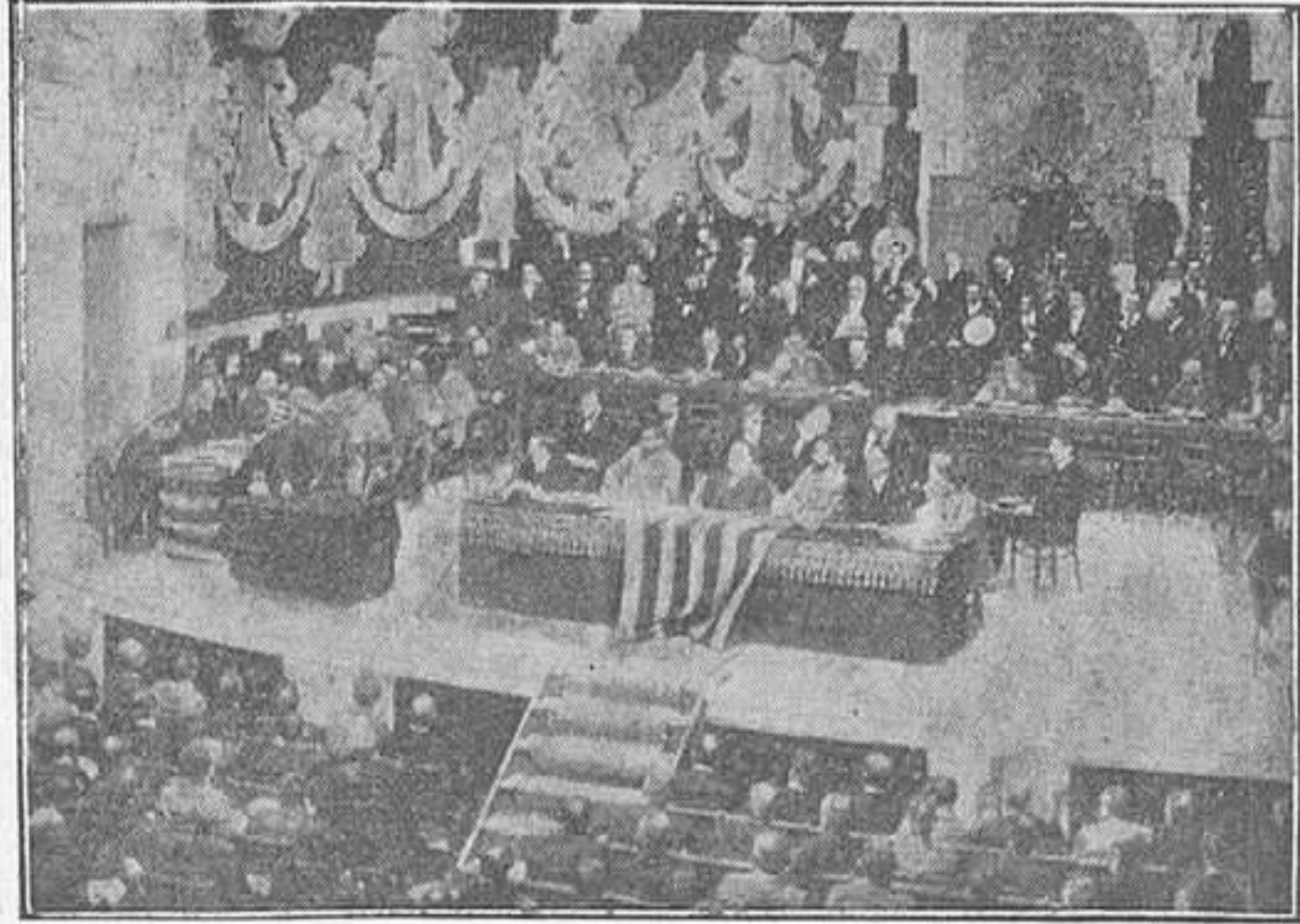
El catalanisme, que representava un sector d'opinió molt extens i que fou el que es mostrà més ardit en la lluita, va ésser el que va rebre els primers cops.

Un dia, dos o tres impremses foren envaïdes. Un diari i un setmanari catalans eren

objecte d'inoblidables violències. La llei de Jurisdiccions vingué a agreujar la cosa.

Al poc temps la Solidaritat era un fet. Tots els catalans, des dels carlins fins als republicans entraren en ella.

No hi va haver més que una excepció: en Lerroux i la seva host, i, naturalment, l'es-

ASSEMBLEA DE LA SOLIDARITAT CELEBRADA EL DIA 29 AL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

La presidència i la representació parlamentària de Catalunya

(4 de Julio de 1908)

càs contingent de ciutadans que nodrien els partits del règim.

LA CAMPANA DE GRACIA cregué que el moviment era just i s'hi sumà de bon grat.

Defensava la Solidaritat l'autonomia de Catalunya i hauria estat una traïció no formar a l'avantguarda de la mateixa.

Hi hagué, per desgràcia, com hem dit, republicans que titllaren de reaccionària la Solidaritat.

La Solidaritat, que demanava una mica més de llibertat per Catalunya i que tenia per capdavanter al gran Nicolau Salmerón!

La guerra del Marroc

L'atac dels moros a unes mines de ferro, que en 1909 es van començar a explotar al camp de Melilla, donà origen a la guerra del Marroc.

No creien molts que aquella petita bara-

QUI BADA, BADA, O UNA QUESTIO MOLT PUNXAGUDA

Els tres amics (que no volen punxar-se). —Veiam, Antoni, veiam si culls forces fiques... i en menjarem tots.

(19 de Juny de 1909)

lla de veïns fos el principi d'una guerra formal, d'una guerra interminable, en la que si hem recollit alguns llorers, hem vesat tanta sang i hem gastat tants milions, que fet i fet ha resultat l'aventura un mal negoci.

Els èxits de més importància aconseguits al Marroc han estat el desembarc a Alhucemes i l'ocupació de les cabiles de Bocoia, Gomara i Beniurriaguel.

Aquests fets d'armes i la presa d'Axdir foren un cop mortal per Abd-el-Krim i el seu Estat Major.

Ferida la insurrecció rifenya en els seus centres vitals, el cabdill de la mateixa no tingué més remei que capitular, com així ho féu, entregant-se presoner als francesos.

Aquest final teatral no ens convenç, però, del tot, i no ens pot fer oblidar el Gurugú, el Barranc del Llop, Annual, Mont Arruit i altres noms funests del mapa del Rif; no ens pot fer oblidar el devassall de sang i la riuada d'or que han estat necessaris per a obtenir tan migrat resultat.

LA CAMPANA DE GRACIA, tot això ho va preveure des d'un principi i féu una oposició constant i ferma a la que en Maura anomenà, primerament, simple operació de policia i que potser ho hagués estat si els moros fossin gent de tan bon natural com els espanyols.

Però no ho són, i la guerra ha devorat, com nosaltres profetitzàvem, energies i diners, que feien falta per a civilitzar el nostre país.

La setmana tràgica

Conseqüència immediata de la primera campanya de Melilla, foren els anomenats successos de juliol a Barcelona.

L'embarc dels reservistes cap al Marroc féu esclatar la indignació pública a la nostra ciutat i armà el braç del poble per a protestar contra la guerra.

Més de quaranta convents foren cremats. Als carrers s'aixecà barricades i el tiroteig durà una setmana a Gràcia, Poble Sec, Sans, Sant Martí, Poble Nou, districte quint, etc.

La revolució repercutí en molts indrets de Catalunya, com Sabadell, Manresa i altres poblacions importants.

Malgrat els excessos i violències comeses pels revolucionaris contra les coses, s'ha de notar que les persones foren respectades i que no s'hagué de lamentar cap cas greu d'inhumanitat.

Abans de calar foc als convents, les multituds invitaven als religiosos i religioses a abandonar-los.

No es tingué en compte aquest gest pietós del poble a l'hora de les responsabilitats i alguns dels detinguts en aquestes jornades foren fusellats.

Francesc Ferrer fou una de les víctimes. La protesta i la polsaguera enorme que aquesta execució aixecà a tot arreu, determinà la caiguda del Govern de Maura i Lacierva.

LA CAMPANA col·laborà activament en aquest resultat.

Les plomes dels nostres escriptors i el llapis dels nostres caricaturistes van fer bona feina.

La Gran Guerra

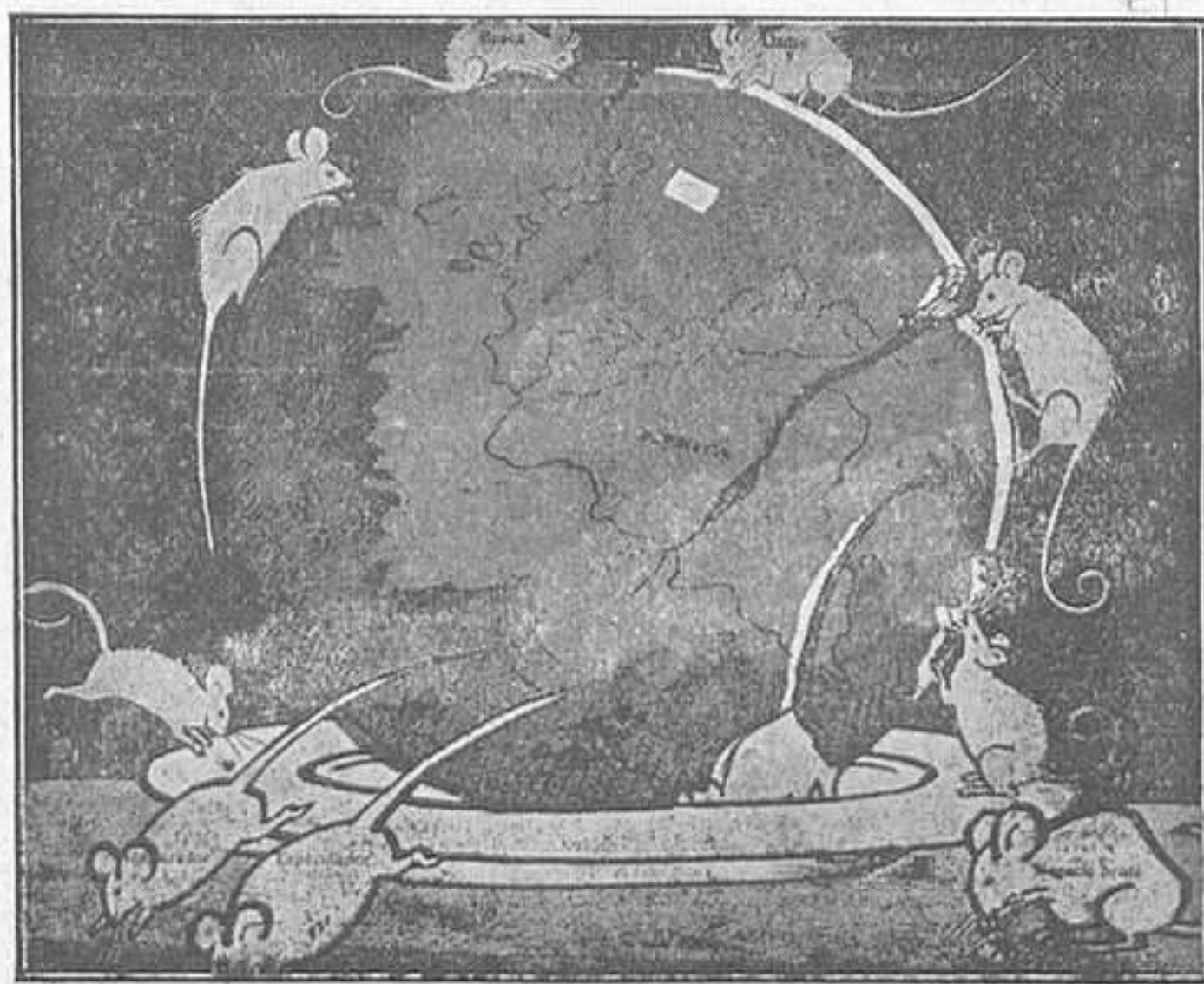
Hi ha un parèntesi d'alguns anys en què la política nacional i internacional s'ensopeix i després ve la Gran Guerra.

Les ambicions d'Alemanya, el seu desig d'arrabassar als anglesos l'hegemonia industrial i marítima i de fer i desfer sense entrebancs i obstacles en la política del continent, desencadenaren el conflicte.

L'atemptat de Sarajevo contra el príncip hereu d'Àustria - Hongria fou la causa immediata del mateix.

Ha estat aquesta la més gran guerra que han vist els segles, i en ella prengueren part quasi tots els pobles de la Terra.

Espanya, malgrat l'intervencionisme de què eren partidaris gairebé tots els sectors liberals i democràtics del nostre país, va permanèixer neutral.

EL FORMATGE DEL MON

Escrostonat per la guerra, ara se n'aprofiten les odioses i maleides rates.

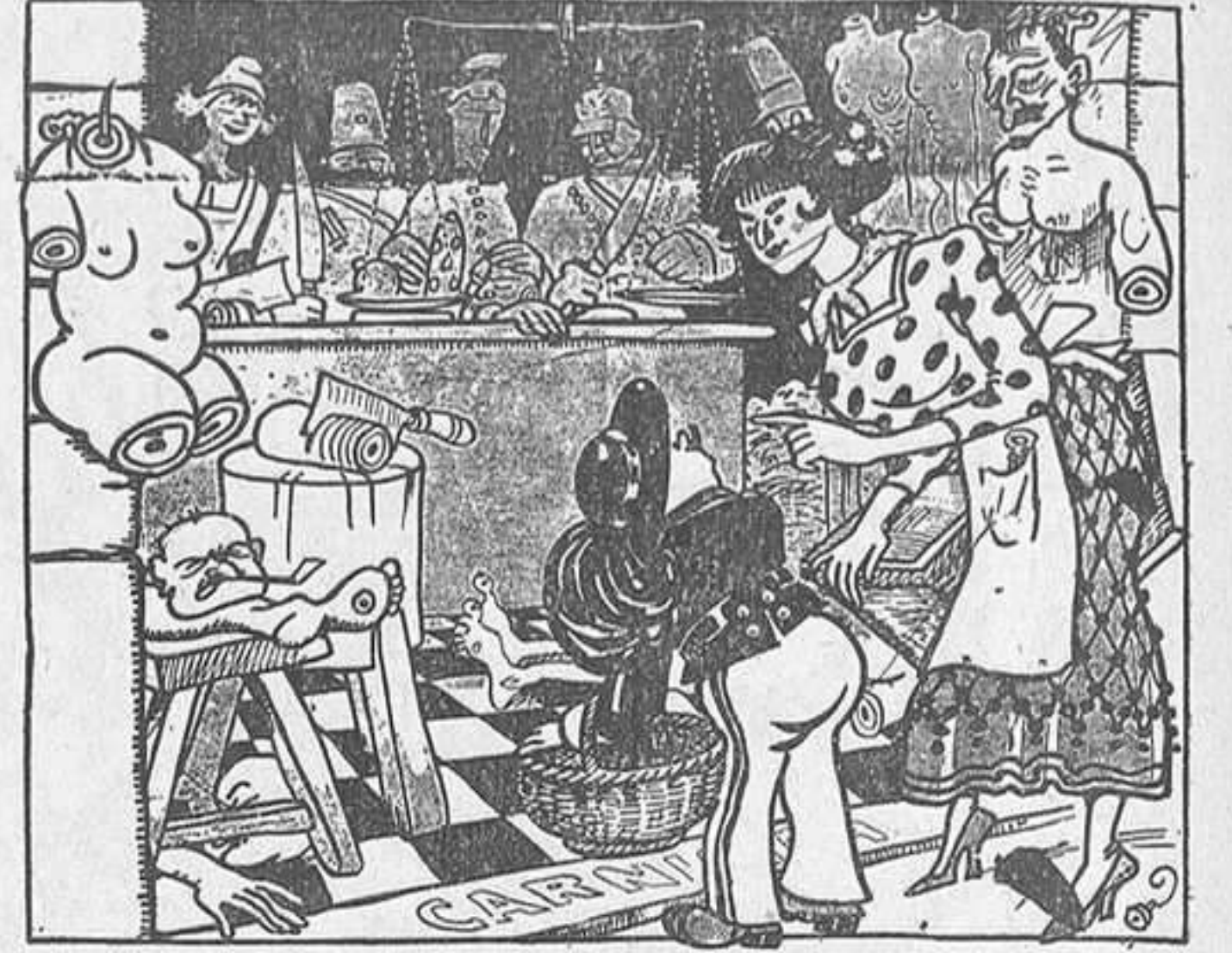
(22 de Gener de 1921)

Tanmateix Catalunya féu un paper brillant en aquesta ocasió, defensant la llibertat al costat de França amb els seus voluntaris.

LA CAMPANA, no cal dir-ho, fou aliadòfila. Féu seva la causa de la llatinitat i la democràcia.

Eren tres imperis militaristes els que lluitaven contra la República francesa i contra dos o tres monarquies constitucionals i liberals, i nosaltres no podíem dubtar.

En els quatre anys que duraren les hostilitats, les nostres energies no s'esgotaren. Els germanòfils de l'interior i els ene-

UN ESTABLIMENT DE MODA

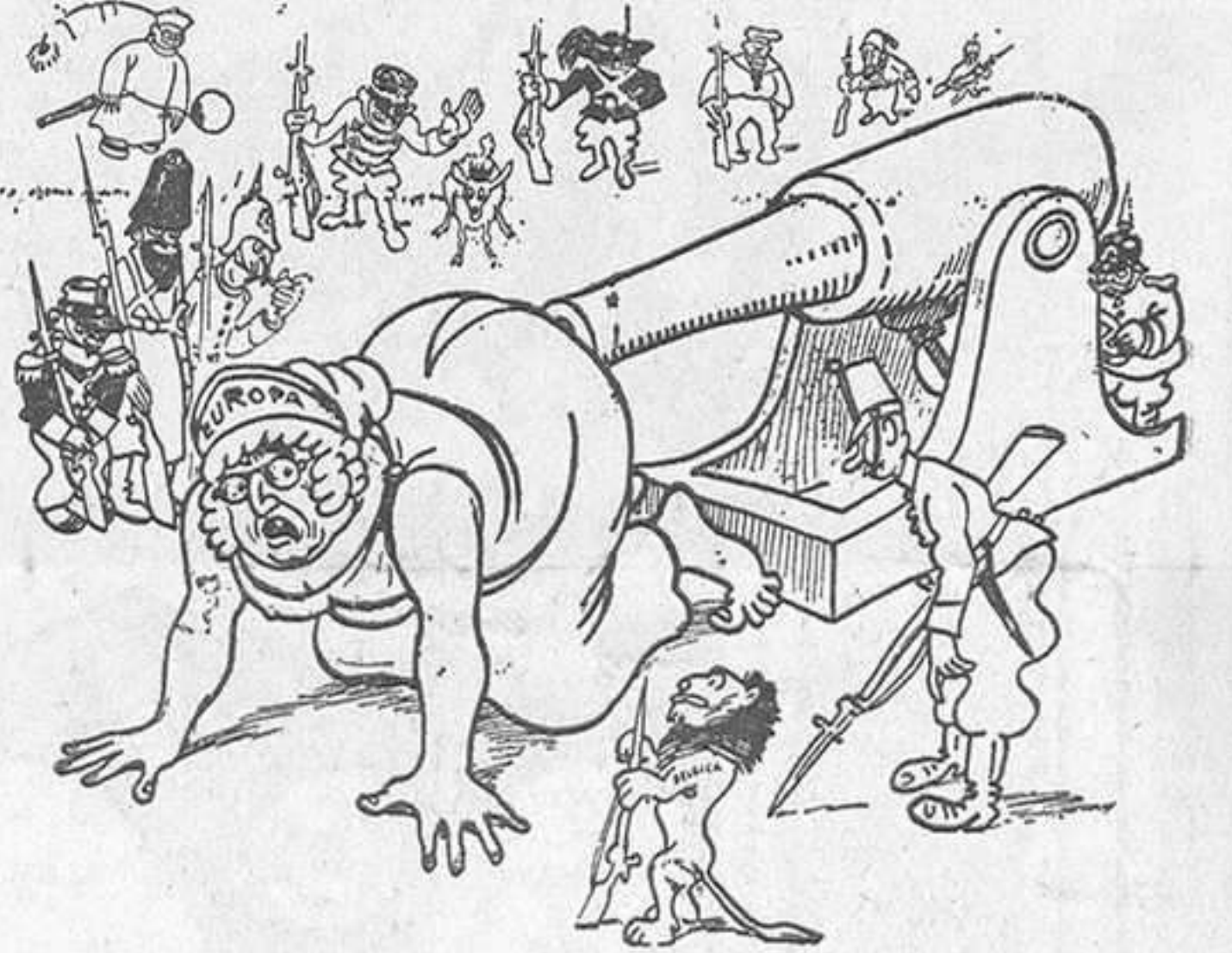
La gran carnisseria europea. (12 de Setembre de 1919)

mics de la llibertat forasters van ésser combatuts per nosaltres sense treva.

Agraïts els governs aliats als esforços de LA CAMPANA i a l'ardidesa amb què els ajudàrem en aquells moments crítics, ens invitaren a visitar el front de batalla.

Acceptat el galant oferiment, van sortir alguns dels nostres cap a les trinxeres.

Formaven part de l'excursió en López,

LA XERINGADA

—Ja ho veia venir jo, que amb tant empatx d'armament em donarien una purga!...

(22 d'Agost de 1914)

en Rusiñol, en Marius Aguilar. L'Àngel Samblancat no els va poder acompanyar perquè dos o tres dies abans de posar-se en marxa els expedicionaris, va ésser detingut per en Bravo Portillo.

La Post-Guerra

La guerra, com era de preveure, va acabar amb el triomf dels aliats.

La intervenció d'Itàlia primer i després dels nordamericans va fer tombar la ban-

LES SUBSISTENCIES

—Qui ho diu que estan altes? Bé hi arribem nosaltres!...

(29 de Gener de 1916)

lança del costat de la justícia i del dret.

El tractat de Versalles desmembrà l'Àustria i l'Alemanya i desposseí als Hohenzollerns i els Habsburgs, de llurs respectius imperis.

De la victòria aliada van néixer diverses repúbliques i algunes petites nacions.

Gràcies a la gran creuada i al sacrifici de França i de Bèlgica, avui no hi ha emperadors a Berlín, a Viena, a Sant Petersburg i a Constantinoble, i els drets de les nació-

nalitats irredemptes com Polònia, Txecoslovàquia i Iugoeslàvia han estat reconeguts.

A més d'aquestes conseqüències, la guerra en va tenir d'altres no tan agradoses.

Ens referim a l'encariment de les subsis-

JA LES TENIM!

Les vuit hores de descans, que signifiquen realment les vuit hores de la llibertat. (4 d'Octubre de 1916)

tències a què donava lloc l'exportació de queviures i la cobdícia dels acaparadors.

LA CAMPANA lluità coratjosament contra aquesta plaga i contribuï a atenuar el mal en la mesura de les seves forces.

Revolució russa. Atemptats socials

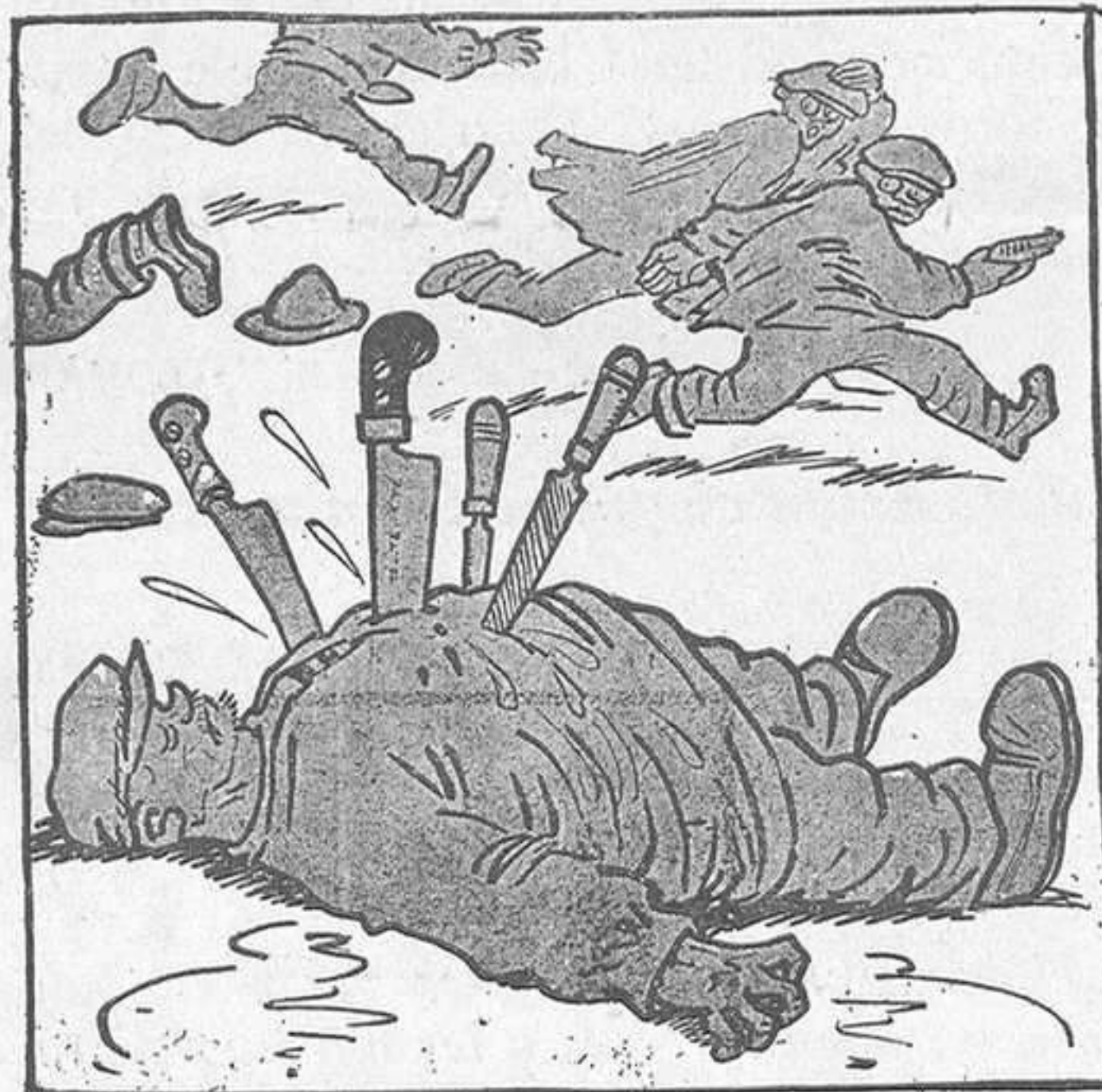
Rússia, lligada a França per tractats d'aliança arrencats amb emprèstits, va mobilitzar els seus exèrcits contra Alemanya, quan aquesta s'uní amb els austríacs per aixafar als servis.

Però el règim autocràtic estava a Rússia desacreditat.

A la cort un frare sensual i groller era el "factotum". Rasputin feia agenollar als seus peus a la tsarina, a les grans duquesses, al mateix emperador Nicolau.

L'administració i la justícia estaven corrompudes.

L'exèrcit no tenia municions ni proveïments.

UN GRAN LEMA DESTRUIT

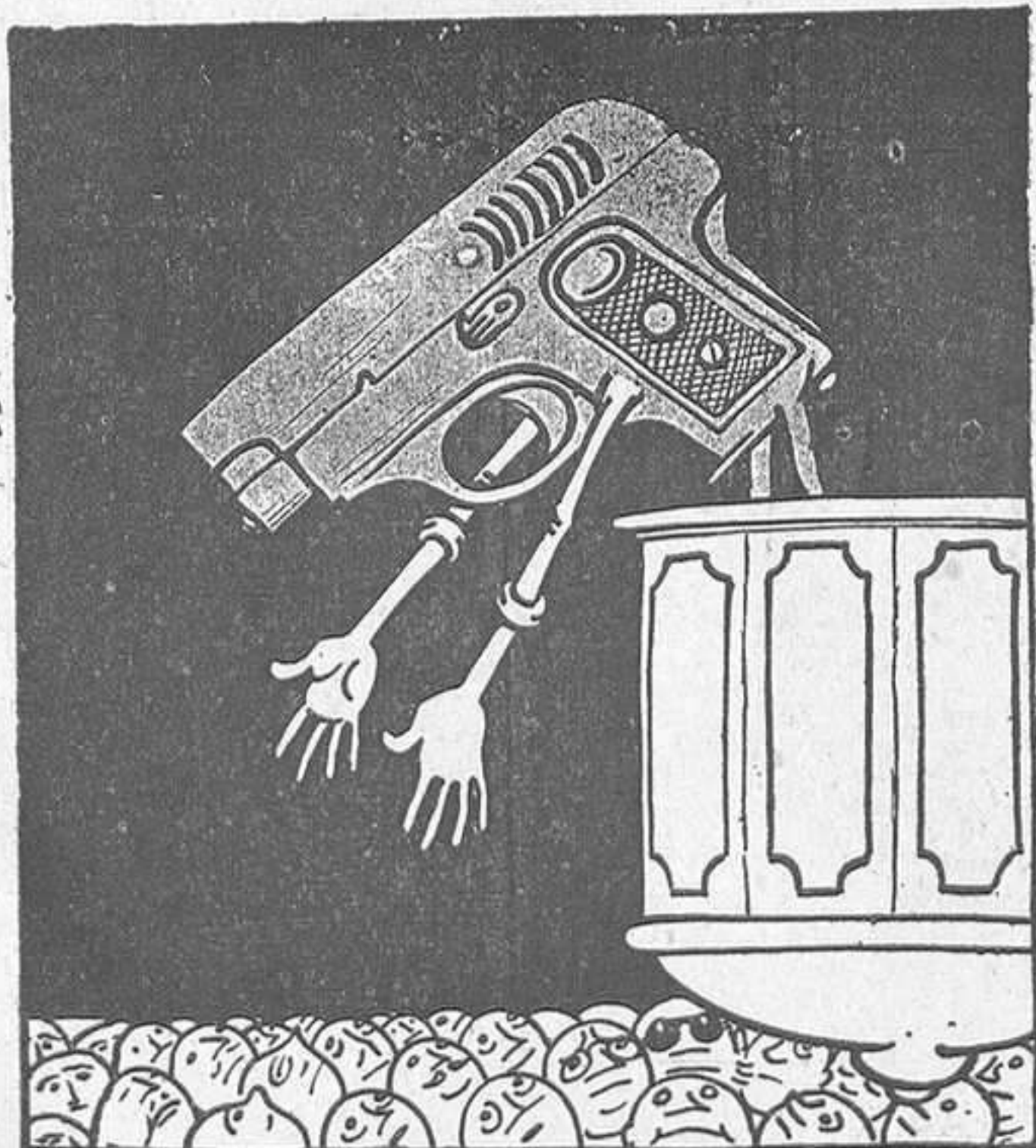
Fraternitat.

(26 de Març de 1921)

Els germanòfils dominaven en el ministeri i en Tsarkoie-Seb, i les derrotes en el front oriental es succeïen aclaparadores.

El malestar s'extenia entre el poble i en les files de l'exèrcit.

Un dia, en Milúkov a la Duma, denunciava les intrigues de l'emperadriu que era d'origen germànic, i la revolució esclata.

"DECIAMOS AYER..."

El "compañero" Browning continua en l'ús de la paraula

(31 de Julio 1 de 1920)

En Rasputin és assassinat. En Nicolau i l'Alexandra Tedorowna són detinguts.

Els demés ja és sabut. Ve en Kerenski. I després en Lenin amb els bolxevics, que són encara amos de la situació.

La revolució russa tingué a tot arreu una repercussió forta.

Aquí vàrem viure uns quants anys sota la influència dels Soviets.

Les organitzacions obreres arribaren a un esplendor mai vist.

Alguns malfactors s'aprofitaren de les circumstàncies i vingué l'epidèmia dels atemptats.

Foren morts en Dato, en Maestre Laborde, en Bravo Portillo, el cardenal Soldevila, "el Noi del Sucre" i infinits obrers i patrons.

L'home fou el llop de l'home. El pistolisme era un ofici com qualsevol altre. Els atracaments i els assalts als Bancs, havien substituït les vagues i altres mitjans de lluita legal.

La dictadura

No podia això durar sempre, i s'instaurà la dictadura.

Una mica imitada de la de Mussolini a Itàlia, un xic imposada per les circumstàncies i els excessos del terrorisme.

En aquests difícils moments, LA CAMPANA DE GRACIA ha complert, com sempre, els seus deures.

Aplaudí la revolució russa, però condemnà la dictadura proletària que per força havia de parir altres monstres semblants.

L'ESCOMBRADA DE REGIDORS

—Si no ho haguessin fet ells, també ho hauria fet jo!

(6 d'Octubre de 1923)

Acolli sempre amb simpatia les justes reivindicacions dels treballadors, però no transigí amb la violència, el robatori i el crim.

Durant la dictadura d'en Primo de Rivera fou suspesa *L'Esquella de la Torratxa*; mentre es mantingué aquesta suspensió LA CAMPANA DE GRACIA procurà omplir el buit deixat per la seva germana.

En tots els moments, fins en els més crítics, hem estat al costat del poble. Mai hem claudicat. Mai hem defallit.

Les nostres conviccions catalanes i republicanes estan tan arrelades en la nostra ànima avui com ahir.

Fets canten. La nostra història ho demostra. Els nostres llegidors prou ho saben.

ANECDOTA D'EUGENI D'ORS

QUAN l'Eugeni d'Ors era encara l'estimat "Xenius" i tenia la direcció de la "Biblioteca de Catalunya", el seu orgull era tan profund com ho és ara que l'Ors no és més que un mediocre escriptor castellà. Les proves del seu orgull i de la seva vanitat—no perquè es sigui orgullós i vanitos s'és un pitjor escriptor—són moltes.

Una de les anècdotes que més el pinten passà durant el darrer any que Eugeni d'Ors era director de la "Biblioteca de Catalunya" i que tenia el màxim prestigi entre els literats catalans.

Eugeni d'Ors anà a la comuna de la biblioteca moments abans d'ésser l'hora de tancar-la. Tocaren la una de la tarda quan hi era, i el personal es retirà i tancà les portes. "Xenius" sortí de la comuna i es trobà tancat a la Biblioteca. Provà, debades, d'obrir totes les portes. Llavors anà a la Porta que dóna al Pati dels Tarongers, i tustant-la dolçament amb els nusos dels dits, cridà lentament:

—Sóc-Ors, sóc-Ors, sóc-Ors!

Les monarquies i l'ordre

ELS teoricistes del principi monàrquic presenten l'ordre com un dels atributs de la monarquia hereditària.

Al contrari, per a ells, l'elecció—base de la democràcia—és el desordre.

En l'heretatge dinàstic, diuen, tot està previst. I quan un hom els pregunta: i l'atzar de les naixences?, el tals teoricistes pretenen que encara hi ha més atzar—i precisament un atzar tèrbol—en el sistema electiu.

Aquest "atzar tèrbol", tanmateix, és en realitat la consciència de l'home. Les teories antidemocràtiques, en efecte, són filles d'un profund pessimisme i d'un fort menyspreu per la naturalesa humana. Però obliden que d'aquesta naturalesa participen també els més alts i daurats personatges del món.

L'ordre monàrquic hauria d'exterioritzar-se, en primer lloc, en l'ordre de la successió. I ací falla terriblement la teoria. Les línies dinàstiques són plenes d'irregularitats i conflictes, d'on han sortit les guerres de successió, tan freqüents en els temps passats.

Si sumem, per un costat, les víctimes de les revolucions populars, i per un altre costat les víctimes de les guerres dinàstiques, veurem que aquesta darrera suma puja més molt més amunt. Compareu, si us plau, les bullangues peninsulars del segle XIX i les guerres carlines.

Encara que no tinguéssim tots els altres motius que tenim per a ésser demòcrates i republicans, aquestes consideracions ens bastarien per a ésser-ho. La República és la forma de govern de la dignitat humana. I aquesta dignitat és la primera condició de l'ordre en la vida dels homes.

A. ROVIRA I VIRGILI

La ciutat i el camp

Fa algun temps que els nostres joves escriptors s'han donat a discutir la preponderància que ha de tenir la ciutat contra el camp, o el camp sobre viceversa.

El meu gran i bon amic, en Gabriel Alomar, va ésser, potser, el primer que ens va presentar el gran problema de la ciutat contra el camp. Per ell, la ciutat ho era tot: el forn de la civilització, els magatzems de la cultura i la forn de la intel·ligència. Per altres, tot està al camp. Allí és el criadero d'homes, la forn de l'activitat i el pessebre de la poesia.

Uns i altres tenen raó, i, com passa en totes les coses, ni els uns ni els altres, en tenen. Sempre, al camp, arriba un moment, que un té ganes de pasturar, de tocar la gaita i el flabiol, o de tornar-se rovelló. Sempre, a ciutat, n'arriba un altre que un es torna senyor Esteve, o habitant del districte quint; senyor d'ensanche, o cul de cabaret; obrer d'Espanya Industrial, o còmic de silló de la Rambla. L'abús de fora o l'abús de dintre, a l'avorrimment definitiu d'aquesta miserable vida.

Nosaltres, com que mai hem estat donats a la controvèrsia, hem trobat la solució a aquest conflicte transcendental, que, si bé costós i difícil, fóra el nostre ideal, i, segurament, l'ideal de molts que llegeixen aquestes ratlles.

Aquest ideal nostre, és el següent:

El nostre plaer, fóra el de tenir una gran casa de pagès, una masia catalana, amb tot el que tenen les masies que se'n poden dir masies. Una gran casa amb portal rodó, una finestra, un xic gòtica, al damunt de la portallada; amb les panotxes penjades i un corral al costat, amb dues vaques, amb els seus infants, o sien vedells; quatre porcs amb les cansalades a punt de fregir-los amb els tomàquets que hi hauria a l'hort del darrera; aquest hort amb cols i bròquils i escaroles i pèsols i raves i altres guarniments de tot hort que tingui miraments, i els seus pressequers i les seves pruneres, i tot aquell fruitar que guarneixen les grans masies.

Això sí, aquesta casa la voldríem al Pla de la Boqueria. El camp al darrera i la ciutat al davant, per ajuntar les dues tendències. Voldríem sortir del paller i arribar-nos al "Lion d'Or". Venir de l'era i

anar-nos-en a cà'n López. Saludar a l'oncle Vilumara, a en Samblancat, a en Fontdevila i d'allí tornar a jaure a l'era. De l'era a veure a en Borràs o la Vila i en Daví, i als d'en Santpere, i amb un xic de *sicalipsis* al llit parral dels avantpassats. Dels avantpassats al "Bar Olímpic". De l'"Olímpic" a les tomaqueres, i dels tomàquets al districte quint. Aquest fóra el nostre ideal. Una cama a ciutat i una altra al camp.

Això, respecte al nostre cos.

En quant al nostre esperit... unes grans ales per anar passant per totes les coses. SANTIAGO RUSIÑOL

Els meus números

GENERALMENT els periòdics acostumen a fer commemoracions estranyes.

La vida els imposa les seves efemèrides. Però, ara, LA CAMPANA, no. LA CAMPANA commemora una dada, un esforç, un historial propis. El seu número 3.000 no pot celebrar-lo més que ella; primer, perquè és la seva vida, i segon, perquè cap altre setmanari, i menys republicà, pot oferir aquesta genealogia.

Jo penso en els meus números, en catorze anys escrivint a LA CAMPANA, i dins d'aquests anys, en aquells quatre de gran guerra. Mai, com llavors, vibraren la meua ànima i la meua ploma. No existien, per a ella, més que la guerra i la França. Era un platònic de la batalla, un de *l'arrière*, i, encara de *l'arrière* neutral, però, fora de la sang, jo ho donava tot.

Aquells números jo els tornaria a signar. Jo no sóc d'aquells que han sabut trobar en la seva francofilia esclertes per on s'han filtrat maledicències, dubtes i fins negatives per a la França. Abans de què el gall hagi cantat tres vegades, la negaran—pensàvem. I la negaren, negant tota la lògica de la guerra. Els francòfils d'esperit radical, tampoc han sabut guanyar la pau.

S'acosten dies de prova per França. Tal volta el perill no arribi pel Nord, com en 1914, però arribarà. Llavors ens tornarem a comptar. Jo seré al mateix lloc. Jo tornaré a tenir a LA CAMPANA, la mateixa columna de batalla.

MARIUS AGUILAR

Elogi de LA CAMPANA DE GRACIA

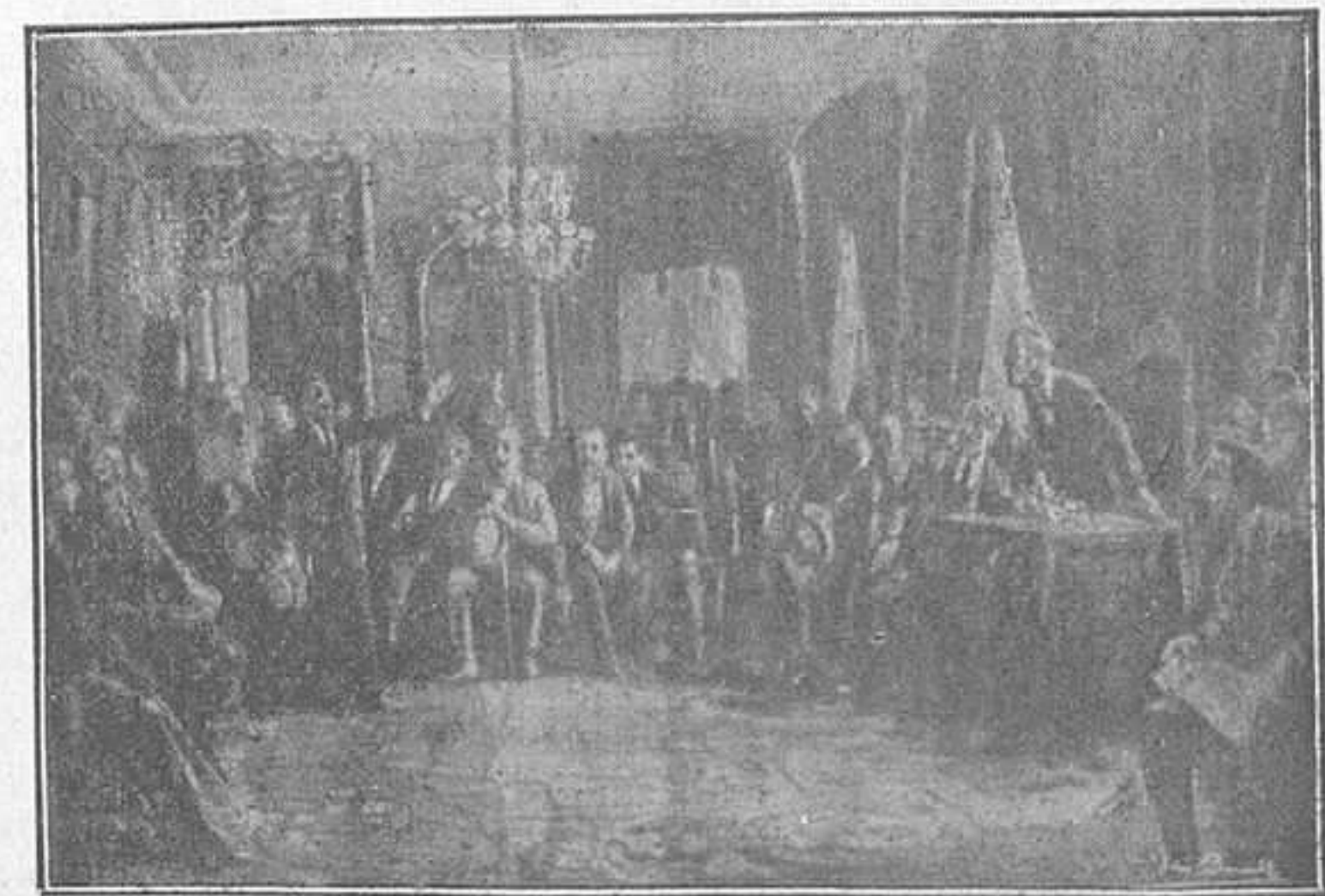
Fent-me, d'infant, sentir la democràcia,
LA CAMPANA DE GRACIA,
va guiar-me de dret a l'ideal
que els homes d'aquell temps, d'ànima noble,
predicaven al poble,
frisós com ells d'amor universal.

Avui, home, ja prop de la vellesa,
recordo amb ardidesa
els meus sagrats inicis redemptors.
I al so de LA CAMPANA, vibradora,
mon cor esclau s'arbora,
per volar vers als cims triomfadors.

IGNASI IGLESIAS

Abans que fos escrita la primera llei i que la primera societat fos constituïda, l'home tenia dret a viure.

RAYNAL

PER LA RENOVACIÓ D'ESPANYA. RECORD DE LA FAMOSA ASSEMBLEA
Primera sessió de parlamentaris que tingué lloc a Barcelona el dia 19 de juliol de 1917

(11 de Maig de 1918)

LA FULLA DE COMBAT

AMB aquesta d'avui fa 3.000 setmanes que apareix LA CAMPANA DE GRACIA. Això és una cosa ben important en la vida espiritual de Catalunya. Un poble és gran no tan sols per les seves obres de cultura, sinó també per les seves fulles de combat. Moltes vegades el "Simplícissimus" o el "Lachen Links"—la rialla de les esquerres, segons la traducció de l'alemany al català—, ens han semblat més importants que la "Crítica de la raó pura", de Kant, o els "Discursos a la nació alemanya", de Fichte, o l'"Estètica", d'Hegel.

Les fulles de combat són la prova més palesa de la vitalitat d'un poble. París és gran més que per les seves revistes d'erudits o de "snobs", pels seus pamflets virulents, per les seves fulles de vanguardia. D'un poble en què la premsa sigui massa quieta, massa apacible, massa conservadora, pot assegurar-se que és un poble mort.

En totes les redaccions on s'apleguin uns homes lliures per a redactar una fulla d'insurgència espiritual, hi hauria d'haver una estampa reproduint el mite magnífic de Prometeu encadenat. Aquesta de Prometeu, ha d'ésser una alta i nobilíssima ensenyança per tots aquells escriptors que no tinguin ànima de lacai. Aquesta raça d'escriptors, desgraciadament, és molt reduïda.

L'actitud del combatent és sempre més bella que la del dorment. Així ho compregueren els grecs al donar a les seves figures una força dinàmica grandiosa. A nosaltres sempre ens han fet els grecs l'efecte d'un poble més dyonisiac que apolíni. I per això que diem, no cal més que consultar el seu teatre, des de Sòfocles a Aristòfani.

L'actitud del lluitador no té masses simpaties. Per això, fulles com aquesta de LA CAMPANA, sols són ben mirades pel poble baix. — Però, què vol dir això de baix? El poble està més alt que tot i que tothom. Sols els sofriments i els pensaments enlairen a l'home. —

Cal lluitar, cal lluitar sempre. — Però contra qui? Si tot està tan tranquil!—us diran els cretins, els panxa-contents, el patufistes, els infectes salta-taulers que toleren totes les infàmies, tots els abusos, tots els atropells, mentre no els toquin el calaix del pa.

Per aquesta raça de gent mesquina i despreciable, l'home que lluita és un somniatruït, un ximple, un pertorbador, un busca raons, o quelcom pitjor.

Per aquesta raça de gent—obstacle de la civilització—, tot està sempre tranquil i no hi ha mai enemic contra qui lluitar. Aquesta raça de gent vil, quan un pobre obrer sense feina roba un pa pels seus fills, llença contra ell tots els seus gossos i el fa con-

LA PRESENTACIO (Dibuix de J. Llobera)

—Aquí la tenen, senyors, tan guapa, tan eixerida, tan simpàtica. Quins dinou anys més ben aprofitats!

(Del número 1.000 de LA CAMPANA, 21 de juliol 1888)

demnar per la llei de Déu i la dels homes. Per aquesta raça de gent sols n'hi ha un d'enemic: el que té deutes, el que no pot pagar. El demés són fantasmes.

Doncs, bé: s'ha de lluitar contra aquests fantasmes.

Els fantasmes són cosa de febre i de malaltia, i nosaltres volem un cel serè i una ànima serena. S'ha de lluitar, si no hi ha res més, contra els fantasmes. Lluintant contra els fantasmes es féu gran i gloriós don Quixot.

El pamfletista, el foliculari, han de tenir un orgull que no poden tenir la majoria dels que manegen la ploma, dels que han convertit el noble art d'escriure en ofici vil. L'orgull del pamfletista és que amb la seva fulla, quan ha convingut, ha sabut remoure tot un poble, injectant en ell la fe en un ideal noble i humà.

Camil Desmoulins no es gran sols per haver sortit un diumenge de juliol de 1789 del cafè de Foy, en el "Palais Royal", haver pujat dalt d'una taula, i, després d'arregar a la multitud, haver convertit una fulla d'arbre en la cocarda de la victòria.

No, Camil Desmoulins és gran per les seves fulles de combat i d'insurgència: "Les Révolutions de France et du Brabant", i, sobretot, "La vieux cordelier", el periòdic que, oposant-se a la tirania de Robespierre, el dugué amb Danton a la guillotina.

El nom d'Hebert—personatge indesitjable de la Revolució, acusador de Maria Antonieta—ha quedat gràcies al seu periòdic de "Le Pere Duchesne". Marat, sense "L'Ami du Peuple", no hauria tingut els honors de morir assassinat per Carlota Corday. Prud'homme féu cèlebre la seva fulla de "Révolutions de Paris". Sense els "Annales politiques, civiles et litteraires", segons Mallet du Pan, Linguet, autor d'unes "Mémoires sur la Bastille" seria avui un desconegut.

Així ha estat gloriosa LA CAMPANA. La seva virulència, la seva exaltació, la seva veu clamant *libertat!*, li han donat aquest to heroïc que ha procurat no perdre mai, ni en els moments més crítics i dolorosos.

LLUÍS CAPDEVILA

ALS AMICS DE LA CAMPANA

Tor escriptor polític és una força espiritual, i necessita, per a la seva eficàcia, el concurs d'una força material, que és el poble. Sense aqueix diàleg fecundant no hi ha possibilitat de conversió de les idees en actes i en fets. La idealitat no podrà tornar-se realitat.

Heus ací tot el problema d'Espanya; l'esforç ideològic i renovador de les minories selectes no ha pogut arribar a les multituds. Per què? Per inhabilitat d'aquelles minories, o per incapacitat d'aquestes multituds? No ens detinguem ara a esbrinar-ho. Consignem el fet. En el fang escultòric d'aqueix poble, no hem pogut inspirar l'espurna de vida. Ni el mite d'Eva ni el de Galatea han reviscut sota la nostra impulsió malaguanyada.

I Catalunya? És un cas divers en aqueixa atonia general? Sent l'enyorança de les grans jornades cíviques? Conserva la il·lusió de futurs destins? Està penetrada del penediment salvador de les fortes culpabilitats?

Dins el mortal silenci, una remor ens arriba... Què serà? La flama de les llànties familiars s'és estremida... Ressonen en les llunyanies, vagament, les tonades que creïem esvaïdes. Sembla que els llavis volen modular les paraules proscrietes... És una il·lusió d'ensomni, en la nit interminable?

Amics, companys de les meves antigues lluites juvenils; celebrem junts la campanada tresmil·lèsima d'aquest setmanari. Un fort brandeig de bronze sobre un poble en-sopit és sempre una apel·lació a la vida i a l'esforç!

El dringueig llunyà de la meva copa s'ajunta a la vostra festa—festa, malgrat tot, pel record i per l'esperança!—. I, rememorant unes pobres paraules meves d'antany, pronunciades en hora ben memorable per a mi, torno a dir-vos: Destrieu en el so del cristall de les copes la ressonància de la paraula ardent que no ens diem.

GABRIEL ALOMAR

No hi ha redemptor pel poble que no sap redimir-se.

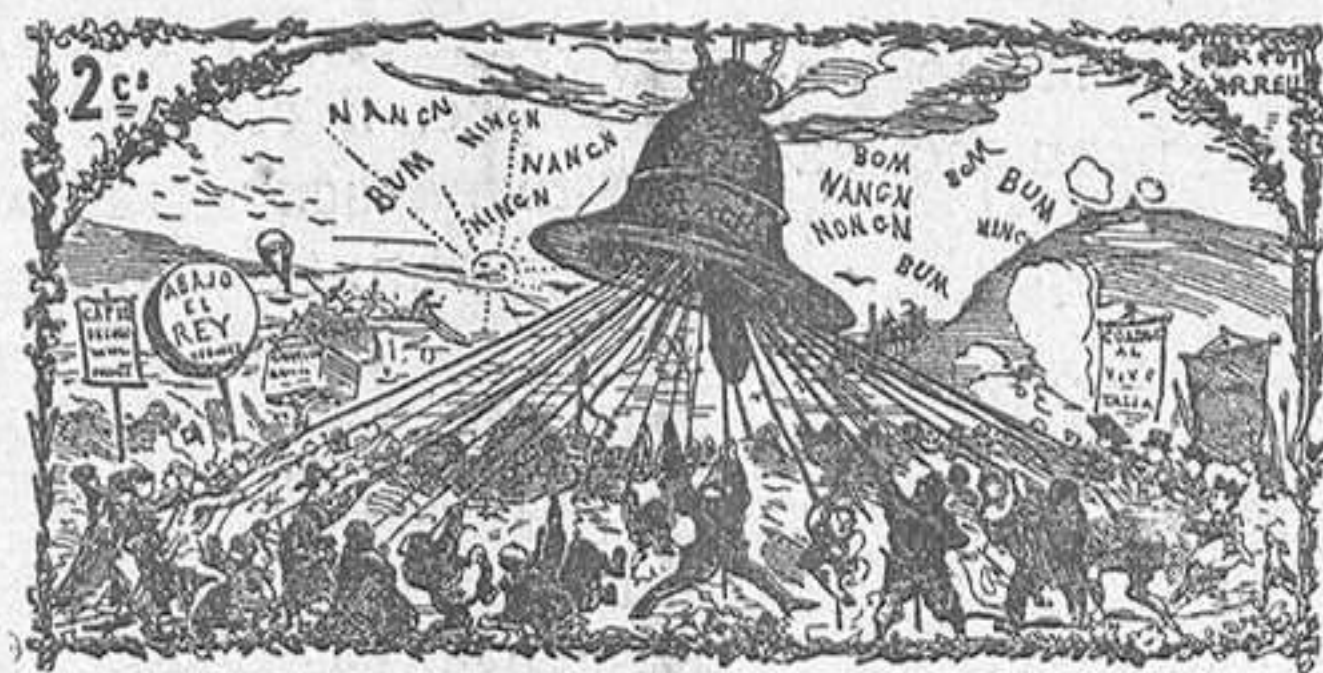
SALMERON

Mireu al cel. Les estrelles viuen en pau i no es mengen les unes a les altres. Vindrà dia que serà així a la terra com en el cel.

JORDI SAND

Els homes de LA CAMPANA DE GRACIA des de l'any 1870 fins l'any 1895

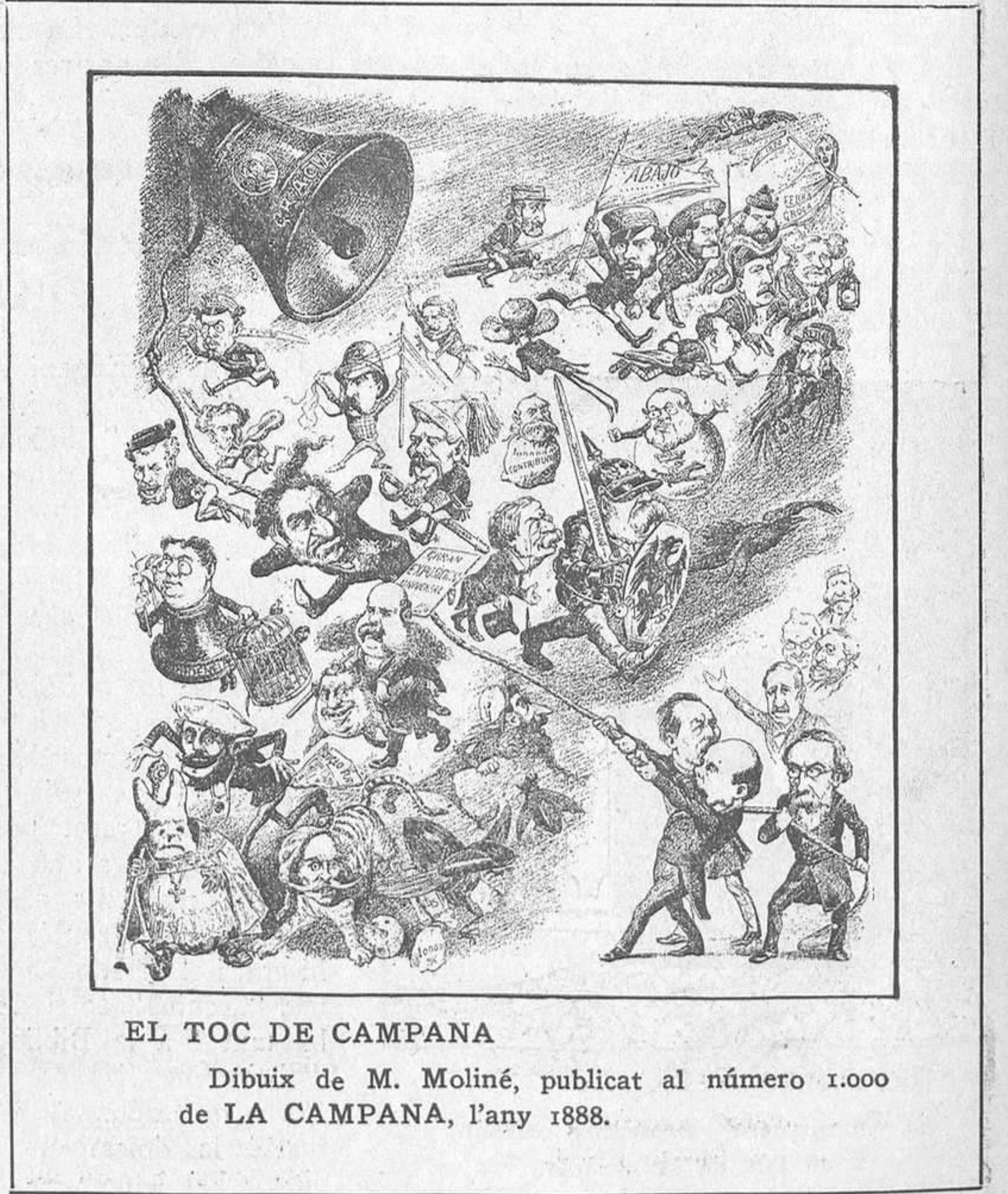
La segona capçalera, estrenada el 27 de novembre de 1870, al cantar-se el "Te-Deum"

Capçalera que usarem des del 7 de gener a fi de desembre de l'any 1872

Capçalera de l'any 1873

EL TOC DE CAMPANA

Dibuix de M. Moliné, publicat al número 1.000 de LA CAMPANA, l'any 1888.

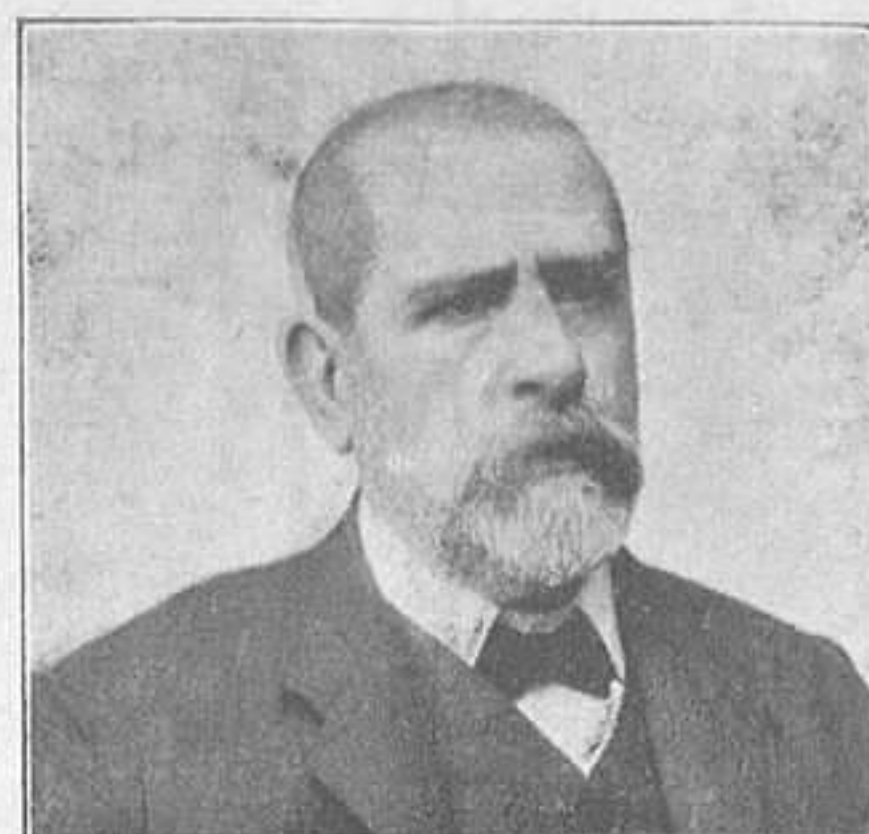
ELS HOMES DE «LA CAMPANA»

† I. López Bernagosi
(Fundador de «La Campana de Gràcia»)

† M. Moliné
(Dibuixant)

† J. Roca i Roca
(Escriptor)

† J. Lluís Pellicer
(Dibuixant)

J. Guibernau «C. Gumà»
(Escriptor)

E. Junoy
(Escriptor)

J. Burgas
(Escriptor)

R. Miró
(Dibuixant)

† Pere Bonet
(Gravador)

† J. Serra Constansó
(Escriptor)

† Marian Foix
(Dibuixant)

J. Bas i Socías
(Escriptor)

† J. Pellicer Montseny
(Dibuixant)

C. Cornet
(Dibuixant)

N. Vázquez
(Dibuixant)

J. Costa «Picarol»
(Dibuixant)

J. Robert
(Dibuixant)

Gabriel Alomar
(Escriptor)

Pere Inglada
(Dibuixant)

A. Samblancat
(Escriptor)

R. Opisso
(Dibuixant)

J. Reure Torrent
(Escriptor)

J. Segrelles
(Dibuixant)

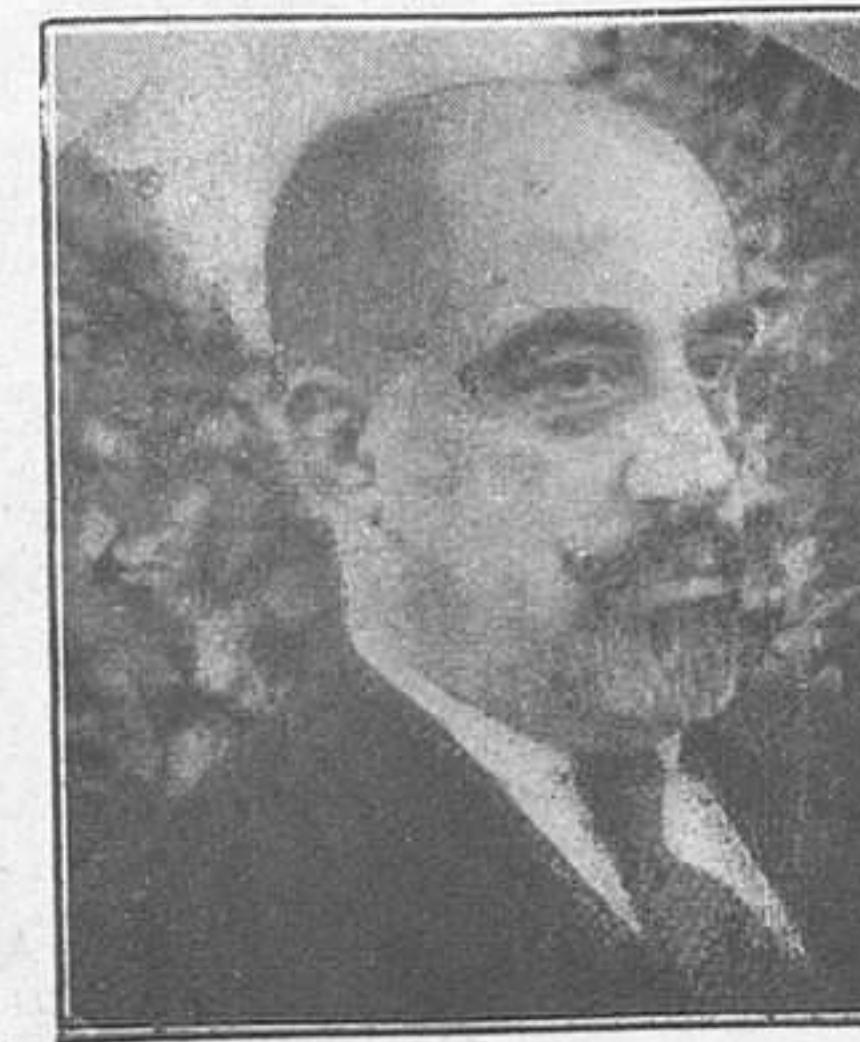
A. Rovira i Virgili
(Escriptor)

Marius Aguilar «Paradox»
(Escriptor)

Lluís Capdevila
(Escriptor)

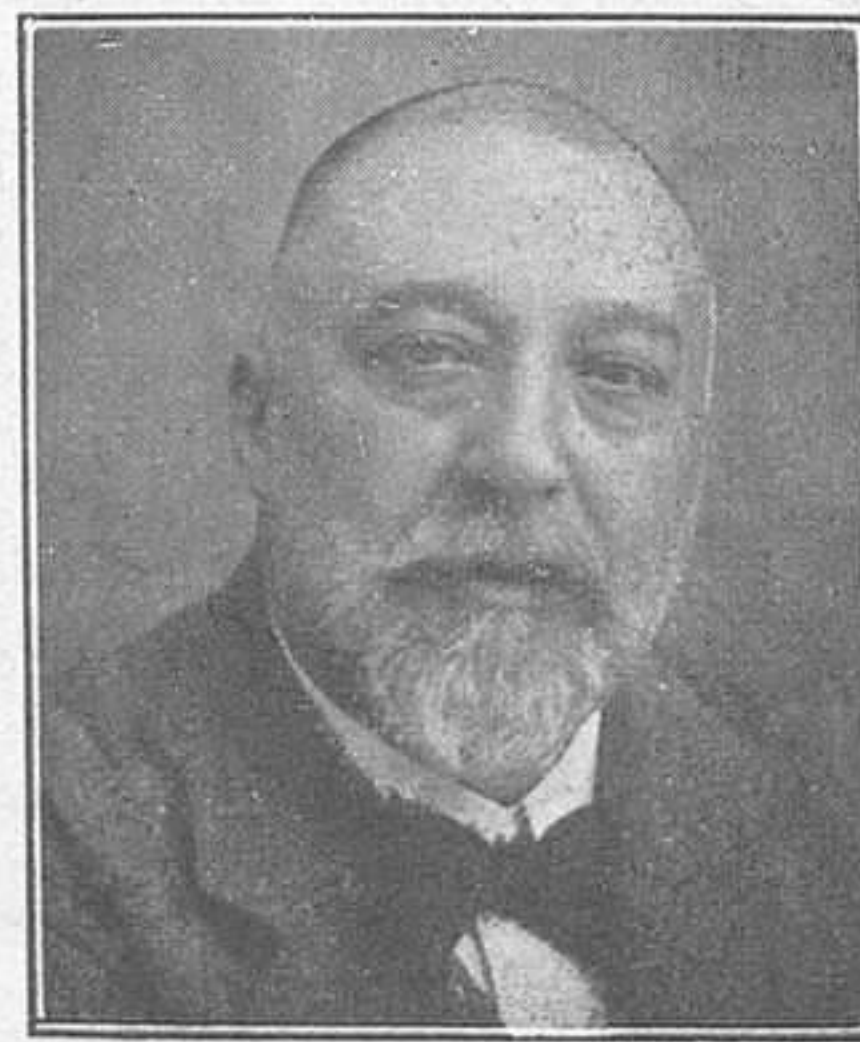
M. Marinello
(Escriptor)

M. Solano
(Gravador)

Manuel Solano
(Fotògra. - gravador)

Antoni López
(Editor)

CONSELLS QUE FAN DE BON ESCOLTAR

—Ja ho veus, petit, durant vint anys hem estat guia i llanterna de l'opinió. A veure si tu sabràs seguir el nostre exemple.

Diàlegs dels morts

I

(A la illa del cementiri Vell, on jauen els afusellats de 1856. Es a punta de dia, quan les ombres es retiren afrontades per la claror de l'alba.)

L'OMBRA DEL PROGRESSISTA.—Que en fa de temps que ningú es recorda de nosaltres!

L'OMBRA DEL QUE MORÍ DE LA FEBRE GROGA.—Oh, i tal! Però encara a tu la Revolució et va escriure el nom en la làpida dels teus companys. De mi ja no sabien qui era quan m'enterraren en la fossa comú.

L'OMBRA DEL PROGRESSISTA.—Jo vaig morir a prop de la Virreina, no la de la Rambla, la de Gràcia. Vora meu jeia un militar de cara sorruda, bigoti caragolat, celles apretades com si la mort li hagués glaçat un renec als llavis. Damunt dels meu ossos tinc els d'un fadrí fuster que fugia per la muntanya Pelada quan el canó del Passeig de Gràcia el va rebentar.

L'OMBRA DEL SOMETENISTA.—Mandanga!

L'OMBRA DEL QUE MORÍ DE LA FEBRE GROGA.—Jo, en vida, ja estava als llims. Mam, caca i nona.

L'OMBRA DEL PROGRESSISTA.—Jo era del poble sobirà. Al primer repic de campana, per la llibertat, pel sufragi, per la llei dels Ajuntaments, per la desamortització, prou que m'ho deia la dona: *Miquel, ja la ballem*. Agafava el fusell i cap a la Galera. Això sí, que no ens toquessin la propietat privada: nosaltres mai volguérem saber res amb aquells descamisats que duïen el nom esgarriós de *demòcrates*. Llibertat i constitució i guerra als béns del clero: heus ací la bona doctrina.

L'OMBRA DEL SOMETENISTA.—Mandanga!

L'OMBRA DEL QUE MORÍ DE LA FEBRE GROGA.—Amb el temps en devien morir més de la vostra febre que de la meua.

L'OMBRA DEL PROGRESSISTA.—Que si en van morir? El meu avi ja em parlava del rebombori del pa. Quan jo era noi, el pare fou mort a la guerra civil. A Barcelona les bullangues van durar vuit anys. Després els madurs ens posaren el peu al coll fins que triomfàrem en el gloriós bieni progressista. Un dels que va calar foc a cà'n *Xeixanta* està tip de dir-me que només ens matàvem per paraules, perquè no els ajudàvem a cremar màquines de vapor. Però, veïam, com estarien els vivents d'avui si no haguéssim estat nosaltres?

L'OMBRA DEL SOMETENISTA.—Mandanga!

L'OMBRA DEL QUE MORÍ DE LA FEBRE GROGA.—Que és alguna fruita d'Amèrica això que crideu, mestre?

L'OMBRA DEL PROGRESSISTA.—Ja us hauria volgut veure en el nostre temps. El despotisme que havia afusellat el general Lazy, i penjat el general Riego, hagué de sofrir l'arrossegament d'en Bassa. Per nosaltres no haureu de sofrir més sota les botes d'un González Bravo, o d'un general Zapatero, o d'un Narváez. Us rieu de la *Marxa d'en Peracamps*, però, quines llibertats tindríeu avui si nosaltres no l'haguéssim cantada.

L'OMBRA DEL SOMETENISTA.—Mandanga! Mandanga! i Mandanga!

(Vist que no el poden treure d'aquí, les altres ombres s'esfilagarsen en el primer raig de sol.)

PERE COROMINAS

gien pel seu talent, pel seu enginy, per la seva acció renovadora.

Així sense exagerar es pot dir que la història de LA CAMPANA és la història de la literatura i la caricatura a la nostra terra.

En la primera època del setmanari omplen les seves pàgines la firma i els escrits de Frederic Soler, Valentí Almirall, Manuel de Lasarte, Anton Feliu i Codina, Ro-

questes dues dècades es distingiren en Marian Foix, J. Blanco Coris, Olegari Junyent, Llorenç Brunet, Pere Inglada (Ida), en Pellicer Montseny i G. Cornet. Finalment, la tercera època l'omplen entre els artistes dels llapis, el gran "Pícarol", i entre els de la ploma, Marius Aguilar "Paradox", Rovira i Virgili "Fulmen", Lluís Capdevila, Angel Pestaña i Angel Samblancat.

ELS NOUS PÀRIES

*El cor sa, les espatlles robustes,
volem ser, del Pervindre, el llevat.
Ja mai més les mirades adustes
que ens tragueren del seny la bondat.*

*Si la terra se'ns brinda amorosa,
com negar-li l'esforç xic o gros?...
Tot quant ella ofereix generosa,
per la Pau serà un jorn: fruits i flòs.*

*La monòtona tasca del dia,
no és pas dura per l'home conscient.
Si hi posem un encís de poesia,
el treball ens serà ben plaent.*

*L'esclat d'odi que amara la terra,
vindrà un jorn que farà de saó.
Aquest jorn finirà nostra guerra
començant la total redempció.*

*Pau, Amor i Treball, bells sinònims
de Salut, Llibertat i Progrés:
per vosaltres no ens dol restà anònims;
essè abella o formiga, tant és.*

*Una flama en el cor ens arbora,
que és dalera i afany d'Infinit.
Moderns pàries, vetllem per nostra hora!...
Pobres d'or, siguem rics d'esperit!...*

*L'egoisme, ben lluny de nosaltres;
fora enveja, que és font de dolor.
Si ens sabéssim conèixer uns a altres,
oh, florida de la germanor!...*

*Amb les mans endurides i negres;
el front alt, cara al sol, ben serens,
avancem vers la Pau, braus i alegres,
proclamant l'humà amor, que és immens.*

*Serà llarg el camí; el temps no ens sobra
i entrebancs no ens en han de mancà;
mes, avant caminem, i mà a l'obra,
que el descans absolut prou vindrà.*

*A trescar per la pau beneïda
procurant a tot mal resistir.
Si som forts d'esperit en la vida,
serem forts d'esperit al morir.*

*A la tasca amb amor i amb coratge,
ferm el gest i l'esguard resolut.
Si volem suprimir l'esclavatge,
deposem ans que tot l'acritud.*

*Alçarem un casal gran i digne,
on els bons s'hi aixopluguin a mils;
per tribuna el pendrà l'home insigne
i per temple el tindran els humils.*

*Teixirem una esvelta bandera
que es desplegui ben bé a quatre vents;
que esdevingui gloriosa i austera;
que desvetlli els més pus sentiments.*

*Forjarem una airosa Campana
que repiqui de bo al fer les paus,
proclamant nostra fe sobirana
en la fi de botxins i d'esclaus.*

J. BURGAS

La festa del 3.000

LA "festa" de LA CAMPANA DE GRACIA, solemnitant l'aparició del número 3.000, és festa major per tot Catalunya. Tan popular és aquest setmanari, tals records evoca en la memòria dels nostres conciutadans, i tan generals simpaties desperten en el nostre esperit, el seu humorisme ple d'"ingeni", la seva tradició política plena de "seny" i la seva significació social, curulla de justícia catalana.

Dec a LA CAMPANA DE GRACIA l'honor del meu primer procés polític.

Els diputats, em volien tenir l'atenció de denegar el suplicatori per processar-me, però jo, rebutjant tota mena de privilegis, contraris als meus sentiments "igualitaris" i democràtics, vaig tenir el gest d'aixecarme i declarar que no volia ésser de millor condició que els altres ciutadans.

El gran Salmerón, el *vir bonus*, verb eloqüentíssim d'una generació palpitant de fe i d'ideal, va felicitar-me, dient que, obrant com jo havia obrat, dignificava la representació parlamentària...

En aquests temps, en què tant es parla de les excel·lències del Parlament, crec, que la meua renúncia de tot privilegi i de tota impunitat, és una lliçó i un exemple que com a articulista de LA CAMPANA DE GRACIA, vaig oferir als polítics d'allavors i als d'ara.

El dia d'avui és, també, festa major per l'

EMILI JUNOY

LA CAMPANA, símbol

LA religió ha fet de les campanes un símbol. Són les llengües de Déu, que criden als fidels a l'oració i els trameten els missatges del cel. Són les trompetes amb què els àngels toquen a diàna al matí i a retreta al vespre, a mort durant la setmana de Passió i a aHeliua el dissabte de Glòria.

Per nosaltres LA CAMPANA DE GRACIA també té un significat altíssim, també representa quelcom gran.

Es la veu de l'ideal, veu de ferro que fa mig segle que ressona a Catalunya, que replica sense cansar-se i donar senyals d'esgotament.

LA CAMPANA DE GRACIA és la llengua mística de la nostra església, de la nostra religió.

Es la gorja mateixa del nostre poble, que cinquanta anys d'emetre clams de justícia no han enrogallat, no han esquerpada.

El seu metall té avui el timbre clar i agut d'ahir.

Ni el temps el rovella, ni l'aire el constipa, ni el buit que produeixen les represions l'ofeguen i el poden fer emmudir.

Ell sempre vibra. No calla mai. El dissabte la seva batallada no falla.

Quan la llibertat perilla, les torres de la catedral nostra ballen abrindades pel toc de sometent.

Quan vénen dies tràgics, jornades de dol, el nostre bronze plora i gemega com si fos carn que sagna; acompanya als "Christes" al Calvari amb les entranyes foses de sentiment.

Però LA CAMPANA DE GRACIA no ha d'ésser per nosaltres només un símbol.

Ha d'ésser, també, una lliçó, un exemple. Lliçó de fortalesa, de virior, de consciència pels que en ella estirem la corda i fem de sagristans o campaners.

Exemple de devoció, de fidelitat a l'ideal per a la multitud que ens llegeix dalerosa.

Siguin els pensaments dels que escrivim ací dignes del bronze que se n'ha de fer resso, que els ha d'escampar i llençar als quatre vents.

Siguin el fervor dels que ens segueixen verament religiosos.

Pensem tots que les batallades de la campana, de la nostra CAMPANA, no són meres variacions musicals per ubriagar els sentits, per afalagar les orelles.

Pensem que són veus de l'ideal, missatges que el cel ens envia, expressió clara i vera d'un manament diví.

ANGEL SAMBLANCAT

Els homes de LA CAMPANA

LA CAMPANA DE GRACIA és una institució a Catalunya. Més de mig segle han vibrat en el seu bronze les protestes dels obrers, els crits del poble liberal, els anhels tots de la nostra terra.

LA CAMPANA la fundà l'Innocent López Bernagosi, demòcrata ferm, republicà convençut, gran patrici català.

L'obra del pare l'ha continuat amb el mateix braó el seu fill, l'editor n'Antoni López. No cal dir que amb la mateixa orientació, perquè a la família dels López l'amor a la bona causa té arrels indestructibles.

Des del principi, des de què LA CAMPANA comença a pegar ses batallades, cercaren i demanaren els seus editors el concurs dels homes que a Barcelona es distin-

bert Robert, Joaquím Maria Bartrina, Conrat Roure, Anton Altadill i Eduard Vidal i Valenciano.

La part gràfica corre a càrrec d'en Tomàs Padró, de l'Apeles Mestres, d'en Manuel Moliné i d'en Josep Lluís Pellicer.

La segona època del nostre setmanari, compren des del número mil al dos mil.

Durant aquests divuit anys redacten LA CAMPANA i col·laboren en ella en Josep Roca i Roca que la dirigeix, en Josep Burgas, en C. Gumà, en Josep Prat, l'Emili Junoy, en J. Serra i Constansó, en Nogueras Oller, en Bas i Socías i en Xavier Alemany.

Entre els dibuixants i caricaturistes d'a-

ANÈCDOTA D'EN SOLER I ROVIROSA

EL gran escenògraf català Francesc Soler i Rovirosa, que amb Vilomara, Moragas i Alarma ha estat mestre de la nostra escenografia, anà un dia a una estrena al Teatre Calvo i Vico, situat allà on ara hi ha l'Hotel Ritz. Hi entrà quan es representava una escena, el decorat de la qual era un carrer. El decorat era dolentíssim. Algú li preguntà el què li semblava aquella decoració. I en Soler i Rovirosa, sense pensar-s'hi gens, contestà.

—Que en aquest carrer no hi viu ningú.

NUMERO MIL

Portada del número mil

Per culpa de "La Campana de Gràcia" em vaig quedar un dia sense dinar

no és cap cuento de la Maria Salamiento, ni cap rondalla de pagès a la vora del foc, que és l'Evangelí. No recordo bé si era al temps de l'Amadeu, que era un rei més liberal que Riego, amb una veritable santa per muller, o si ja teníem la República, que tants homes de bé enyoren encara avui, amb tot i que "El Brusi", així que pot aferrar-s'hi, en diu tota mena de penjaments.

Corria molt or en aquell temps, i, és clar, corrent molt or, senyal de que tothom feia badalls de gana.

Doncs, sí; llavors, a la impremta que de la Portaferrixa va botre al carrer d'en Xuclà, s'imprimia, per compte del vell López, LA CAMPANA DE GRACIA, i per allà a les onze dels dissabtes, quan ja n'hi havia una estiva de mans que feia por, compareixia el seu fill Enric, disposat, si convenia, a plantar quatre bufetades als que a l'androna que donava al carrer de Perot lo lladre estaven esperant la seva arribada, uns jugant a les xapes sense moure fressa, i altres amoinant al mallorquí del carrer d'en Petritxol, que treia a la mateixa androna, al propietari de la casa, que es deia senyor Peypoch, i em sembla que també els de casa la Maldà, que ara no llueixen una baronia, sinó tot un marquesat, que es va fondre a la Plaça de Santa Anna, i quina casa pairal està feta una desgràcia amb papers blancs a cada balcó de pis i que no s'acaba de decidir a llogar cap fabricant de caps de cartró, ni cap dels que fan paperines per vendre serradures, ni cap Liquidadora de primer pis, que són les que fan més pessetes, venent deixats-de-compte molt sovint.

Doncs, sí, com deia abans: que sé jo les mils CAMPANAS que estaven a punt de vendre en aquella hora, esperant sols que arribés el senyor Enriquet. I la màquina anava treballant de bo i millor, uns dissabtes fins a la una, altres fins a les quatre, sense parar a l'hora de dinar, i altres fins que només de tant en tant compareixia un milionari de tel ben tallat, encara que no alcés sis pams de terra, i que a la Rambla també la venda s'anés escurçant. Sense aixecar, per això, la forma de la mà-

quina per si al cap al tard hi tornava a haver demanadissa a la llibreria d'allà l'Orient, de resultes de les lloances que es feien en havent dinat a les fàbriques i tallers els que havien tingut la sort, el mig dia en plegar, de poder arregar una CAMPANA.

Era un dissabte, l'endemà passat d'haver posat a la venda el senyor López un "Discurso entero y pronunciado por don Emilio Castelar", que també els imprimíem a milers, perquè per la gent eren també igual que bresques.

I l'Enric comparegué tard, i sentint tant aldarull, començà a repartir plantofades i clatellades. I aviat va ésser un seminari aquella androna. I el xicot que en volia comprar una mà per una pesseta demanava cent CAMPANAS com qui res, i el que en volia comprar quatre mans, se n'endua tota una resma.

Total, que el noi López, cansat de comptar plata i calderilla, per allà les dues em demanà per favor, empaitat, segurament, per la gana, que m'encarregués de la venda, que per allà les tres ja tornaria a rellevar-me. I en lloc de les tres, foren tres quarts de quatre, que era l'hora en que al "Café Español" de la Plaça Reial encara no s'havien esgarriat els meus amics de cada dia.

I jo em vaig fer aquest càlcul: Tant és dinar i prendre cafè, com prendre cafè i dinar. I cap a l'"Español" falta gent, entrant-hi, no pel carrer dels Tres Llits, sinó per la pròpia Plaça Reial, perquè no se'm prengué per un d'aquells que als cafès hi van, més que per res, per jugar-hi als escacs o bé a dames tota la santa tarda.

I parlarem una estona, i començarem a destriar-nos per anar cada u als seus quefers.

I el que és la costum! Els altres dies, a quarts de quatre ja tornava a sirgar a la impremta.

I les comes m'hi portaren aquella tarda igual que si hagués dinat.

I fins a les vuit tocades, vinga sirgar! I a quarts de nou, cap a la fonda del carrer de la Boqueria, on estava estatjat de resultes d'una topada amb els de casa.

I jo que m'assec a taula i demano al minyó que acostumava servir-me una tassa de brou, no de pa, sinó del de l'olla del migdia, perquè em trobava malament.

I havent-se'm assentat bé, vaig demanar-ne una altra.

I a la tercera que vaig demanar-li el minyó em preguntà, estranyat de no haver-me vist a l'hora de sempre:

—On ha anat a dinar avui? que era el sant d'un amic seu?

I aleshores hi vaig caure que havia arribat a les nou del vespre amb un mig llonguet al cos i amb la meitat de mitja presa de xocolata crua.

I ja revingut del tot, vaig sopar com un general, i el mateix que un sant, vaig fer una dormida que no hauria pas pogut trencar una canonada d'aquelles que tiraven per fer salves el dia de Santa Isabel, perquè tothom es posés ben alegre, ja que era el sant de la reina.

Sense dinar, i sense aquell reconfort que, a manca de la bona escudella i la bona carn d'olla de casa, em donaven, per allà a tres quarts de tres, els dies que don "Domingo em feia quedar sense dinar, aquells bon cacahuets d'un xicotet bon cor d'estudi, aquella mitja pera o mitja poma d'un altre noi que de bo no n'era més que la meitat, i aquell tros de pa que m'havia servat un altre amiguet que totes les postres se les volia per ell, i aquell terròs de sucre d'un que era fill d'una casa de senyors que prenien cafè per tot dia.

I tot perquè la gent estava, i em sembla que encara hi deu estar, encaterinada amb LA CAMPANA DE GRACIA, i perquè el senyor Enriquet no hi volgué menjar a tall de llop, sinó que s'hi recreà, igual que si aquell, com tots els altres de l'any, no ho hagués estat un sant dissabte.

El dia més feliç per la canalla que va a estudi; més que el diumenge mateix.

El dia en que el diner entra avui a cabassos a les cases on hi ha tres o quatre que treballen; però que, entrant-hi a cabassos, és igual que si hi entrés a pessiguets.

Perquè el que abans es feia amb un ral de bon tros no es fa amb mitja pesseta.

¿Qué se hizo el rey don Juan?
Los infantes de Aragón, ¿qué se hicieron?

Igual que les espartenyas de pesseta, que ningú sap on han anat a raure.

Igual que els pans de nou lliures, que han passat per no tornar mai més, i que amb la torna, que no es descuidava mai de posar-hi la flequera, n'hi havia per atipar a una família de sis o set que no estigués desganada, gastant-hi el que avui costen dos pans de quilo, si és que les cinc lliures no valen encara un xic més.

Avantatges de la nova manera de pesar, que ens han fet entrar per la porta gran a la civilització.

Igual que aquell cafè que et servien al "Café Cuyàs", una mica més ençà del teatre "Principal", amb culleretes de plata veritable, per un ral, podent-te delectar amb les tocades del pianista Obradors, de tant de crit en aquell temps, i accontentant-se el minyó o l'home fet que et servia, amb què per Tots-Sants li compressis un bitllet de pesseta de la rifa que feia tot el servei de la casa de panallets i vi bo, i amb què per Nadal n'hi compressis un altre, de pesseta també, que, si tenies xiripa, ell mateix et portava a casa un gall d'indi d'aquells de l'espianada de la ciutadella, del que la teva dona no hi trobava ni un què dir.

Mentre que ara... Déu nos en guard de no afegir alguna coseta o alguna cosassa a la mitja pesseta del cafè.

I veus ací un republicà que no hi està per la civilització de per riure, que d'un bot salta de les ciutats als mateixos boscos d'alzina, per robar-nos, per cada carga, dotze lliures de carbó. Dotze, que amb l'aigua que hi tira a ciutat el carboner perquè les minyones no rondinin per la polsina, fan una arroba grassa, si és que l'engany no arriba a mig quintà.

PERE ALDAVERT

El vostre benestar forma part d'un edifici, les pedres del qual estan enganxades amb sang.

SALVOCHEA

Portada del número dos mil

(Any 1907)

El cuarto poder Història de caça Nostre aniversari Elogi de la mar

Si la memòria no nos engaña, es a Cánovas del Castillo a quien se atribuye la frase de "que la Prensa era el cuarto Poder". Pronunciárala o no el estadista que dijo "venía a continuar la historia de España", no deja de ser cierta la significación que a la prensa se atribuye.

La Prensa es el cuarto Poder. Cierto. Pero el Poder representado por la Prensa, ¿qué ideología, qué programa, qué características representa?

La Prensa, como las ideas políticas o sociales, como las concepciones religiosas o filosóficas, ha sufrido profundas, radicales transformaciones. Sus características actuales la separan enormemente de las de ayer. Casi la hacen su antípoda. Por lo mismo, la frase del citado estadista ha de cambiar de significado a medida que la Prensa cambie de característica.

El periódico de ayer, órgano de colectividades regularmente constituidas, de partidos políticos en usufructo del Gobierno, o de oposición, que aspiraban a usufructuarlo, diferenciábase enormemente del periódico actual, que poco o nada quiere parecerse a su progenitor.

El periódico de hoy, haciendo las excepciones del caso, es la Empresa industrial dedicada a adquirir influencia social que luego pone de contrapeso en la balanza de sus intereses comerciales.

Atento siempre al ingreso material, no vibra en sus columnas el sentir ni aún de los hombres que lo escriben, de quienes al periodismo se dedican por vocación. Y es que la prudencia se impone a cualquiera otra consideración.

En el periódico de ayer, nervio y alma de las ideas, expresión diaria o periódica de las inquietudes colectivas, ponían, quienes lo redactaban la pasión de su fe y la austeridad de sus creencias por encima de todos los intereses que pudieran empañar el brillo de su divino apostolado.

En el de hoy, las ideas ocupan un lugar muy secundario. A fuerza de querer dar amplitud de ideas al periódico para no caer en dogmatismos incompatibles con el principio de libertad, ha caído del lado opuesto, y es una torre de Babel donde todas las tendencias se confunden. ¿Peor o mejor que el de ayer? No lo sabemos. Sólo sabemos que el periódico así concebido y así hecho, es arma terrible, cuya influencia se aprovecha para fines particulares casi nunca de acuerdo con los colectivos o generales.

El poder y la influencia de esta prensa titulada independiente es siempre peligroso, ya que, quiéranlo o no sus orientadores, servirá con preferencia intereses en pugna con los del acervo común.

Por eso, nos ha parecido oportuno glorificar la frase de Cánovas del Castillo y recordar a cada lector lo peligroso de no seleccionarlo con acierto.

Del mal o buen uso que de la influencia adquirida por una publicación se haga, no sólo son responsables quienes la fundaron y orientan, lo son también quienes la leen, ya que ellos, al sostenerla, contribuyen a que, poco a poco, esa influencia se vaya adquiriendo. Más difusa la de éstos, si se quiere; pero no menos cierta y efectiva.

La vida política y social de cada pueblo no es el patrimonio exclusivo de tales o cuales ciudadanos, de tales o cuales entidades; lo es de todos; y como en este "todos" entra en una proporción crecidísima la Prensa, abandonarla al capricho de un señor indefinido en ideas, es entregar una fuerza poderosa en manos irresponsables. ¿No les parece así a los lectores?

A. PESTAÑA

ANECDOTA D'EN PEIUS

POMPEU Gener, el nostre formidable home, és ben segur, després d'en Llanas, el que té més anècdotes. Totes elles s'han popularitzat i són conegudes de tothom.

No volem, però, que en aquest número 3.000 de LA CAMPANA DE GRÀCIA n'hi manqui una seva.

Peius, sentat en una taula del Continental amb un grup d'amics, demanà formatge. Li serviren una ració extraordinàriament migrada. Ell la mirà una estona i digué al cambrer:

—Mira, tu, això és una ració per ratera.

AMarsella hi ha, naturalment en la "Cannebière", un cafè on s'hi acoblen els caçadors, homes d'exaltada imaginació i de força inventiva.

Per comoditat de llurs clients, i per respecte a això que en podríem dir la "propietat escènica", el cafeter té a disposició de llurs caçadors que freqüenten el seu establiment, una escopeta de fusta, amb la qual acompanyen llurs relats més o menys fantàstics de les seves aventures cinegètiques.

De vegades, quiscun caçador de les taules de l'interior del cafè, es veu obligat a ajornar la narració de llurs aventures, fins que ha acabat un collega que es troba en la terrassa contactant llurs històries i té a bé deixar lloure "l'escopeta de la casa".

Doncs, bé: amb l'escopeta a la mà, un caçador explicava de la manera que acabà amb un vol de perdius. L'home apuntà i pum! pum! pum! pum! pum! pum!...

Quan ja havia "disparat" deu o dotze trets seguits, un dels que l'escoltaven cregué oportú interrompir-lo:

—Ecolti, però que no descansava per carregar novament l'escopeta?

I el del conte, molt seriosament, digué: —No. No tenia temps...

I continuà disparant: Pum! pum! pum! Fins que s'adormí. BRAULI SOLSONA

BREU REPORTATGE

Qui donà el títol de LA CAMPANA DE GRACIA?

QUAN jo era menut, vaig començar a perdre la por als capellans mirant les caricatures d'en "Picarol" a LA CAMPANA DE GRACIA. Jo m'hi feia un fart de riure amb aquells clatells moltsuts, aquells ventrells satisfets, aquelles cares somrients, plenes de satisfacció, de sensualitat i de vida, i amb aquells xistus humorístics i pecadors que mantenien la tradició del xistu anticlerical, tan popular al Migdia de França.

LA CAMPANA DE GRACIA té per a mi records ben volgutíssims. En ells vaig començar a donar-me compte de la poca pulcritud d'una ex-personalitat del Paral·lel, en ella llegia jo uns articles d'Angel Samblancat, brillants de doctrina i de to; en ella vaig seguir, pas a pas, la gesta heroica d'aquelles eleccions en què el "Bloc Republicà Català" s'enfrontà contra la dreta i l'altra esquerra de la ciutat.

LA CAMPANA DE GRACIA fou, per mi, el setmanari que em va treure de la dida per començar a caminar pel món.

Compteu si jo podia mancar-hi en aquest moment solemne dels 3.000.

No fa gaire, li vaig preguntar a l'avi López:

—Com se li va ocórrer al seu pare el títol del setmanari?

—Oh, el títol no és pas d'ell. El meu pare anava fent setmanaris amb títols diferents. Cap arrelava. Vivien unes setmanes amb més o menys glòria, però a la fi morien, perquè el públic no volia saber-ne res. Va ésser quan el cop d'en Gaminde, l'any 70, que en Valentí Almirall li digué al meu pare: "Sabeu quin títol deuríeu posar-hi?" "Quin?" "La Campana de Gràcia." Tal dit, tal fet. El meu pare inicià el setmanari, i fins ara.

Es a Valentí Almirall, a l'admirable pensador d'"El catalanisme", a qui es deu el títol d'aquest setmanari que ha arrelat en la terra nostra. Sense Valentí Almirall potser no hi hagués hagut LA CAMPANA DE GRACIA; sense LA CAMPANA DE GRACIA, no hi hagués hagut aquesta llar sagrada que tant bé ve a fer al sentiment liberal d'aquestes encontrades. No hi ha poble o poblet que o a càl barber, o a l'Ateneu o al Casino de dalt o d'abaix, no hi hagi LA CAMPANA DE GRACIA. Ella porta el somriure de la ciutat, el desvergonyiment simpàtic, la protesta a tot el que no és just, la ironia sagrada... 3.000 números amb el d'avui. Jo, ho dic sincerament, em friso ja per poder celebrar els tres mil anys de vida.

FRANCESC MADRID

Ja hem dat tres mil batallades, tenim cinquanta set anys. De coses, si n'han passades!, si n'hem perdut de companys! Mes, sempre a nostres rengleres s'és apropiat nova gent i hem vist veni a les trinxeres la flò i nata del jovent.

I és que les nostres campanyes sempre al poble han agradat, perquè sent en ses entranyes la veu de la llibertat; aquella llibertat noble que a l'home del món fa rei, i que ve a ennoblir el poble sots l'imperi de la llei.

La de la gran trilogia que ha regenerat el món, que dona a l'home energia omplint-li de llum el front; que havent nascut allà a França, en dies plens de negrors, fou tot seguit l'esperança dels bons i dels pensadors.

Oh, la bella trilogia!, jo mai més la so oblidat; Llibertat, beneita sia!, Igualtat, Fraternitat!

D'aquests tres bells mots arrenca tot l'estol d'aspiracions en què la plebs famolenca basa ses aspiracions, i per aquestes aimades paraules, lliures d'enganys, hem dat tres mil batallades durant cinquanta set anys!

Les hem dat amb alegria, sens defallir un moment, batallant de nit i dia, i seguint curosament el camí que ens senyalaven les aspiracions cabdals dels obrers que es preocupaven dels problemes socials;

l'obrer ara, no és un paria té ses organitzacions; aquella febre malària de les preocupacions que de Roma li venia, s'ha espolsat resoltament, i ara és un home del dia, instruit, ferm i conscient; disposat a defensar-se de la vil explotació, inclinat a associar-se per la seva perfecció;

convençut de què s'atansa l'hora que tant ha somniat de completa deslliurança dins d'una altra societat més perfecta i justiciera de la que ara tots formem, per la qual, sens mirà enrera, els homes bons treballen.

Si han estat o no encertades donant el fruit desitjat eixes tres mil batallades, pot dir-ho el temps que ha durat nostra popular CAMPANA, la veu del poble, talmient; franca, noble, catalana, guadora del jovent,

que en lloc de sentir-se vella, pels anys que porta al damunt, sent una força novella que li crida: Amunt, amunt!

que li crida: Amunt, amunt!

que li crida: Amunt, amunt!

que li crida: Amunt, amunt!

ARROSSEGAVA masses cabòries de la ciutat per a poder-hi romandre gens més. Em calien un quants dies d'esbargiment; i la natura em cridava amb les seves veus dolces de les aus i amb les feréstegues dels vents brunzents entre els brancatges, i sentia la flaire de les flors que em convidava a somnis de voluptuositat.

Era a l'estiu, que tota cuca viu, i sabia que la ufana que l'escalfor fa treure a la bellesa no em deixaria trobar en enyor les cares boniques i estucades de les donzelles ciutadanes, ni els amics, ni els encisos de la nit. Per uns quants dies, en tenia prou amb la companyia d'un parell de llibres.

I l'endemà ja estava instal·lat en una mena de fonda d'un quart lluny de la blanca vila marina, en ple bosc.

Hi era arribat cap al tard. El sol ja era post. La lluna, la bruna, encara no feia claror. I com més s'enfosquia el dia, més clars es sentien els brams amables de la mar.

Em calia assadollar-me del bosc, relliscar per la pinassa i, sobretot, amarar-me d'alegria!

I em vaig allitar dejorn, gustant dintre el pijama les dolceses de la meva pipa.

I vaig adormir-me content, pensant en la vida austera que començaria l'endemà.

Eren les onze del matí quan la son, que és tan dolça, m'obrí les parpelles i s'amagà sota el llit.

Estava illusionat. Ben mirat, jo no em creia pas que ni tan sols vuit dies pogués gaudir de la vida reposada. I ara em sentia tot ple alegre i serè per molt de temps.

Havia obert la finestra. Al costat hi vaig veure una altra casa.

Al cap d'una estona, va sortir al portal de la casa veïna un home, qui caminava dificultosament, i era prim com un secall, i estava groc com la cera. Una dona, amb cara de màrtir, el seguia. Aquell home s'assentà abatut pels quatre passos que havia fet i per la malaltia que el rosegava. Aquell home, després, digué amb veu ronca i malagradosa a la dona: "Em moquis", i ella el mocà. Més tard: "Grata'm la cuixa", i ella la hi gratà. Més tard encara: "M'afaitis", i ella anà a cercar el roar i l'afaità, mentre l'home cridava: "Me fas mal, maliatsiga tu!", o bé: "Fes-ho millor, que no serveixes per res!". I sempre escopia gargalls.

En una altra ocasió no n'hauria fet cas; ara, venia preocupat i em calia que tot vessés alegria. I em vaig entristir.

Tornava de passeig. A poc a poc el mal-estar se m'anà esbargint.

M'havia aturat davant d'una villa per a sentir-hi el refilar dels ocells. I tot seguit, un senyor que llegia com estava el canvi es sentí molestat pels seus cants i agafà una escopeta per a engegar un tret enlaire i espantar-los.

Aqueall mateixa tarda ja era a un altre hostal—prop de la mar—i a la nit m'embarcava per anar a pescar a l'encesa.

Aquelles dues escenes, potser sense cap importància, però aspectades quan se m'arrapava una crisi espiritual que em calia allunyar, em portaren a les excel·lències de la mar. I des d'aquell dia la mar m'atrau com una sirena. I aquell dia vaig capir la immensa bellesa de les aigües; i l'alegria de les ones; i la bonesa de l'occeà, que si et vol aclaparar et dona lluita per a què et defensis amb els braços remadors, i no mai mostrant-te escenes ridícules de la humanitat.

J. ROURE I TORRENT

.....

Sense els utopistes d'ahir els homes d'avui no haurien sortit de les caverres.

PI I MARGALL

..

Tinc por del passat que pot tornar, no del futur que ha de venir.

F. LAYRET

FLOK

SEMPRE TREBALLANT

ANÈCDOTES DE L'ALBERT S. LLANAS

ALBERT S. Llanas, l'escriptor català del segle passat, ha estat un dels humoristes més formidables que ha produït la humanitat. No hi havia dia que en Llanas no fes una facècia o altra; no hi havia poble ni poblet a Catalunya que no coneguessin les seves anècdotes. Albert S. Llanas deu, principalment, la seva gran popularitat al seu immens humorisme. Avui dia, encara, tothom coneix perfectament les dites i facècies d'aquell home que era tot un caràcter; molts no coneixeran la seva obra, però en Llanas continua essent popular pel seu alat humor. Segurament no és possible trobar un home que tingui més anècdotes que en Llanas; si es recollissin totes en un llibre, aquest anecdotari formaria un volum atapeïdíssim. Gairebé no és possible trobar una anècdota seva que no sigui coneguda; totes elles són tan bones, que han passat de boca en boca i encara es conserven vives.

Creiem, però, poder oferir una anècdota poc coneguda; el que és segur que mai no s'ha publicat.

Un dia l'Albert S. Llanas passà per davant d'un estanc on també hi havia agència de recaders; a la porta, hi veié aquest rètol: "Se reciben avisos". Hi entrà a comprar tabac. Trabà conversa amb l'estanquer sobre si els cigars que li oferia eren bons o no; després els advertí molt que tenia entès que anaven a apujar la contribució.

L'endemà hi tornà a comprar tabac. Aquell dia digué a l'amo que anessin en compte perquè els lladres abundaven molt, i hom no sabia pas on anirien a fer de les seves. El diari d'avui porta cinc robatoris comesos aquesta nit. Sempre es bo—deia a

l'estanquer—estar alerta, i més en temps com aquests.

Hi tornà l'endemà. Els hi advertí que si volien fer un bon negoci comprassin francs, puix que era segur que al cap de poc la moneda de la veïna república experimentaria un gran canvi.

Hi tornà el quart dia. Aquella senyoreta que vaig veure ahir—preguntà—és filla de vostè? Ah, una excellent xicota. El felicito per tenir una filla tan bonica. En corren poques de noies així. Però, miri, senyor, vagi molt en compte en prometre-la; fixi's bé a qui la dona. Avui dia corre cada "manu"... Han canviat els temps; avui no ens en podem fiar dels joves. Sospesi bé el pretendent de la seva filla, abans de donar-li la noia. Quasi tots els joves, avui, s'acosten a una noia per a passar l'estona—i Déu sap com en surt aquella noia—o la fan una infelixa. Cregui que el meu consell és desinteressat.

L'estanquer ja trobava estrany que aquell senyor desconegut, cada dia li anés a comprar tabac i li vingués amb una història o altra. Aquell dia, animat pel tema íntim de la conversa, el bon estanquer s'atrevisí a dir a en Llanas:

—Li agraeixo tots els seus consells de cada dia. Veritat que vostè em coneixia ja d'un lloc o altre, per demostrar-me aquesta amistat?

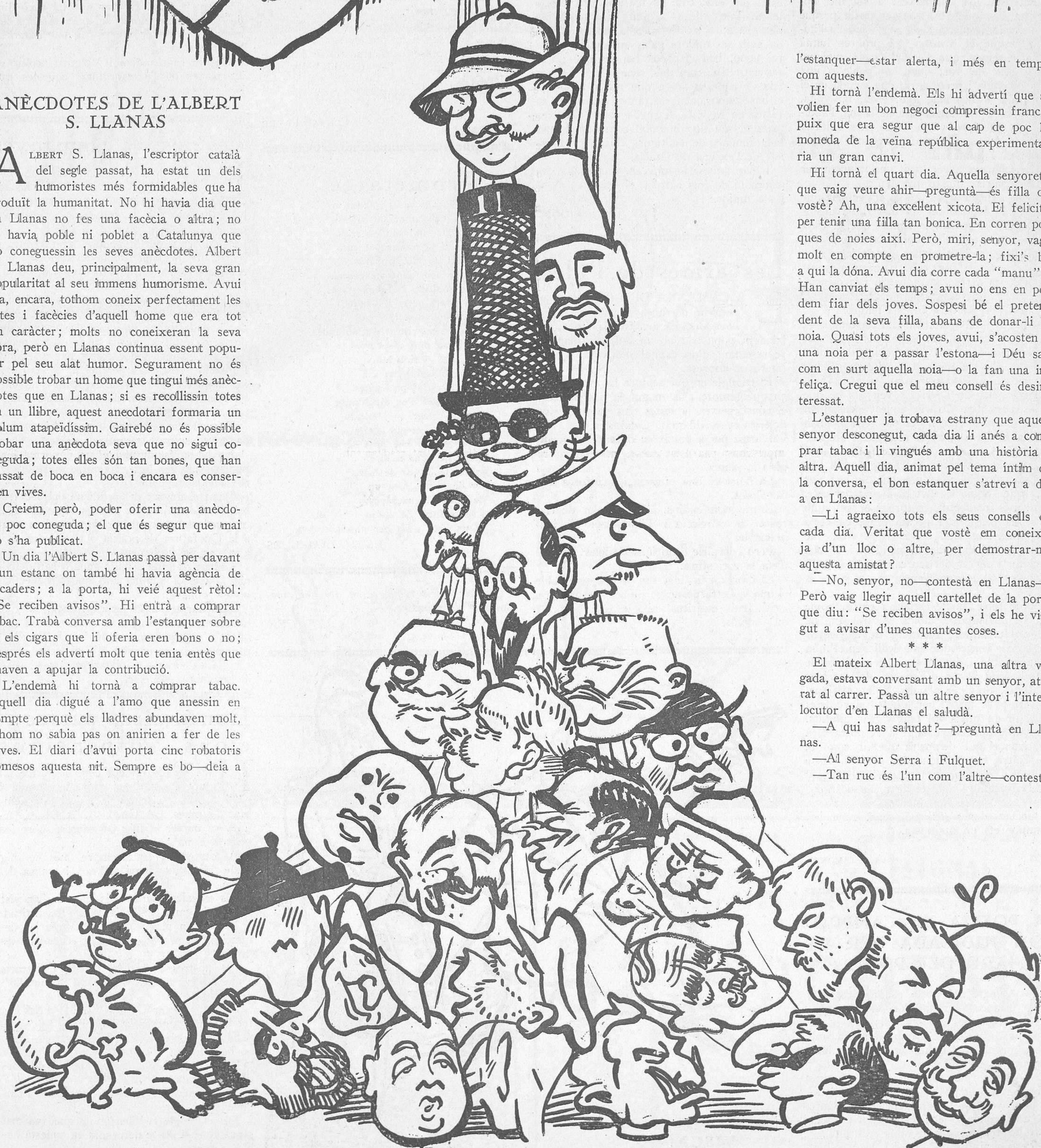
—No, senyor, no—contestà en Llanas—. Però vaig llegir aquell cartellet de la porta que diu: "Se reciben avisos", i els he vingut a avisar d'unes quantes coses.

El mateix Albert Llanas, una altra vegada, estava conversant amb un senyor, aturat al carrer. Passà un altre senyor i l'interlocutor d'en Llanas el saludà.

—A qui has saludat?—preguntà en Llanas.

—Al senyor Serra i Fulquet.

—Tan ruc és l'un com l'altre—contestà.

—Fa cinquanta set anys que faig moure tota aquesta gent. Calculeu si n'he fet de feina

La trajectòria Festa grossa A N'Antonet López Cinquanta set anys

Lliçó d'optimisme

L'HOME, i qui diu l'home, vol dir la Humanitat, té el seu camí marcat damunt la terra. És inútil que provi de rebel·lar-se contra la força que l'empeny, de sostreure's al deure que fatalment li fou imposat en néixer; total, el que pot fer, és deturar-se pel camí que el xucla, reposar una miqueta; però ben poc tarda en sentir-se empesa endavant i, apa, apa, aquí caic, allí m'aixeco, va seguint de bona o de mala gana la seva ruta, la seva trajectòria.

—Vaja, un musulmà que n'hi ha d'aquest xicot!—pensarà algú que em llegeixi— aquest fatalisme no lliga pas amb el curs de les idees del segle xx!

Fatalista, jo? Ca, barret! Si sóc més optimista que ningú! I sóc optimista perquè crec fervorosament en la perfecció de l'home; perquè la història del progrés humà m'ha ensenyat que la civilització mai no desapareix del tot; quan un poble o una raça escollida i progressiva cau retuda en el seu camí, esmicolada, anorreada, tal volta, una altra li pren la senyera de la mà, l'aixeca amb entusiasme, i ja tenim altra volta la civilització en marxa, fent-se més ferma, duradora i humana.

Cal solament haver llegit una miqueta per a fer-se càrrec d'això que dic.

Jo no afirmaré pas que la trajectòria que segueix la Humanitat sia una ratlla dreturera, però sí podem constatar que, a cada reculada que sofreix, reprèn la marxa amb nou delit, avançant doble via de la perduda. Si així no fos, com haurien alcançat les arts, les lletres, la indústria i la ciència, la ciència sobretot, els perfeccionaments que són l'orgull dels nostres temps?

—Bé, sí—m'objectarà algun espantadís—, en l'ordre material, no es pot pas negar que la civilització es va ensenyorint del món, però en allò que toca a l'ordre moral i a l'espiritual, ja és altra cosa.

Ai, angelet de Déu! Es veu pla bé que parles per boca d'altri; aquest pensament encogit i misèrrim, no és pas teu; té l'han ficat a la cervellera els retrògades inconscients. Jo no parlo de les excepcions, sinó de la regla general; i la regla general lluminosa, palpable, colpidora, ens diu ben clar i net que l'home és més bo i més perfecte, quant més intel·lectual es torna; el vici, amb totes ses passions i pecats llurs, car tots els pecats són vici, no és altra cosa que l'etern entrebanc que la civilització troba en el fer i desfer del seu camí, aquest camí etern per on marxa d'ençà que el món és món!

Home feble, home creient i obtús, home poruc i pusillànim, albira el camí que ha fet la Humanitat; recorda't de la negror dels boscos verges que embolcallaven el món en sa infantesa, i més ençà, dels paries de la Índia, els illotes d'Esparta, dels esclaus de Roma, dels cérvols de l'Edat Mitjana, i posant-te la mà al cor, digues si voldries trobar-te en qualsevol temps dels alludits.

Segur estic de què la teva resposta serà negativa; el que demostra que tu, com jo, com l'altre, com tothom, vas seguint, sense donar-te'n compte, la trajectòria del destí, de la Humanitat, que té de menar-la a assolir el seu perfeccionament.

Quedem, doncs, en què, sense saber-ho, tu també ets un optimista.

A. LLIMONER

LA POESIA DE CAMPRÓDON JUDICADA PER LA MARE DEL POETA

A la mare del poeta català i castellà, Francesc Camprodon, no li plaién les poesies del seu fill; mai no se n'amagava. Un dia, en Camprodon anà amb la seva mare a una reunió aristocràtica barcelonina.

El poeta es veié obligat a recitar algunes de les seves composicions. En haver acabat, la senyora de la casa felicità a la mare d'en Camprodon, i ella, creient que la senyora ho feia per compromís, contestà:

—Però si això no és poesia! Això és his-
terisme.

QUI ho ha dit que ja s'havien acabat les festes majors? S'han acabat les de les petites viles de Catalunya, que han desat son típic "tivoli" i els balls de moda, i han arreconat tots els seus aparells al quarto dels mals endreços per tornar-los a treure un altre any. Però el bo i millor, s'ha reservat per a celebrar la última festa major de l'any. I aquesta és la que avui celebra LA CAMPANA DE GRACIA.

Aquesta formosa Matrona, malgrat els seus cinquanta set anys, no ha canviat. Ella, no obstant tenir bon humor, també sap tenir el cor sensible i veure amb pena com el món trontolla entre ciclons i terratrèmols. Aquestes calamitats de la vida han estat per ella, com és natural, una condolença. Però, llevat d'això, mai ha deixat de repicar. Ella, al presentar-se avui vestida amb ses millors gales en aqueix número 3.000, ben clar ens ho diu que no ha canviat. Ella, com més repica, més s'enforteix. I aquesta força que no li fa perdre el bon humor, malgrat tantes calamitats sofertes en sa vida, li ve de veure amb fermesa el seu lloc immòbil com aquells castells feudals de l'antigor, l'històric campanar de l'ex-vila de Gràcia.

I avui aquest històric campanar, que fou testimoni de fets heroics, i repicarà a doble festa major.

JOAN JULIÀ CUADRAS

Les armes de l'ideal

LA CAMPANA DE GRACIA és un periòdic d'avançada, amb ideals renovadors. És una fulla política, una bandera popular i no un butlletí financier, representant d'un capital industrial o d'un interès d'empresa.

El triangle en què sempre ha evolucionat, en què sempre s'ha mogut la nostra acció, el constitueixen aquestes tres paraules: antitlericalisme, llibertat, Catalunya.

L'arma per a lluitar en defensa d'aquesta triple causa, ha estat doble, ha estat el llapis i la ploma.

La lletra té una eficàcia i una força meravelloses.

Entra molt endins. El seu valor de claredat, de convicció i d'illuminació és inapreciable.

Però l'obra de l'article periodístic la completa la caricatura.

El dibuix i la línia fan visible i palpable el que la lletra no acaba de fer comprendre.

El fruit espiritual així és més segur i més copios.

VISCA!

Per molts anys puguis seguir fent tan bones obres

Present.

T'estic agraït coralment per la invitació de concórrer al número extraordinari de LA CAMPANA DE GRACIA per a solemnitzar l'aparició del número 3.000 de l'expressat setmanari.

El títol que escolleixo és:

ADEU, LLANAS!

L'aital capçalera, no és original meva, sinó que és del mateix Albert Llanas, que en LA CAMPANA es signava amb el pseudònim de "Robert Sanall".

Aquest bon amic meu, que vivia prop de casa, va caure malalt; es posà greu, i quan compregué que es trobava ja en el punt d'anar al seu fi, va dir: "Adéu, Llanas!", i no tardà en morir.

Tant m'assombrà aquesta exclamació, que encara la sento, i no puc deixar de consignar-la en el present cas, tractant-se d'un autor tan íntim de LA CAMPANA DE GRACIA.

Ton amic de sempre.

CONRAT ROURE

Prometatge

Ja que vols casar-te amb mi, fadrí que d'amor em parles, per saber qui són els meus et prec de passar per casa. Diners no n'hi trobaràs, perquè som gent menestrada; pocs mobles, ben conservats, les parets netes i blanques, un balcó amarat de sol amb un test florit d'alfàbregues, placidesa dins els cors, les cares enriolades, el pares vivint per mi, la filla vivint pels pares, amb l'esper d'un altre amor que ens alegri més encara!... El dot que et puc oferir és el mateix que pots dar-me: afany de bona muller, saber de l'amor de mare, fer de nostra casa un niu de joies i benaurança, i sense fugir del món fè un petit món per nosaltres.

ENRIC LLUELLES

Tots els oficis requereixen aprenentatge, menys el de ministre.

SPENCER

CINQUANTA set anys! Això ja ho diu tot en un periòdic ben català i ben d'esquerra. Quants i quants s'han sentit regirar el dintre davant de les acusacions obertes i resoltes de LA CAMPANA! Una caricatura, un repic, un comentari, un article. No hi ha hagut mai rodejos en res, tant en un temps com en un altre, tant sota la direcció de l'Aguilar com de la d'en Samblancat.

Jo hi tinc bastants articles fets, també. Hi vaig col·laborar tres anys. I aquestes ratlles d'avui són una refermança franca.

Al pas dels ninots de LA CAMPANA s'hi han sentit reflexades totes les inquietuds. I totes les personalitats hi han tingut un ressò, agre o plaent, però jo crec que sempre just. És clar que tot això dins del concepte ideològic del popularíssim setmanari que no desconeix cap llar humil de la terra nostra.

Seguiu campanejant! Volgueu acollir en les planes de l'extraordinari aquestes ratlles meves.

FERMÍ PALAU CASELLAS

Les nostres campanyes

Les campanyes sorolloses que LA CAMPANA DE GRACIA ha fet en la seva existència són tantes, que necessitariem tot el número extraordinari per registrar-les.

No hi ha qüestió pública, afer polític o social, que no hagi tingut ací ressò, en què el nostre setmanari no s'hi hagi tirat de cap i no l'hagi pres per bandera.

Una cosa hem de remarcar, hem de fer constar, que sempre l'interès general, el bé de la col·lectivitat ha guiat la nostra conducta, ha estat la norma de la nostra acció.

Quan tantes publicacions han explotat l'agitació i l'escàndol per nodrir la seva caixa, nosaltres—s'ha de dir, encara que sembli immodèstia—hem donat exemple d'austeritat i abnegació.

En aquesta casa, per sort, el "chantage" ha estat sempre desconegut.

No hi ha hagut mai entre nosaltres—ho podem dir ben alt—vividors, timadors i confidentes.

Quan el migrat del producte del seu treball intel·lectual no ha permès viure als nostres redactors i col·laboradors no han anat a la Quefatura de policia o al Govern civil a cercar un suplement.

I s'han resignat a patir gana o han demanat al treball manual allò que l'intel·lectual no els donava.

Dels darrers anys les campanyes en què els nostres militants han lluit més el seu talent i el seu coratge són les de l'antilerouisme, la neutralitat, l'Exposició, Marroc, Gran Guerra, Solidaritat, cop del 13 de setembre, etc., etc.

Denúncies, persecucions, suspensions

UN periòdic d'idees com el nostre no pot fruit d'una vida descansada i beata. El camí de l'ideal està sembrat d'espines. LA CAMPANA DE GRACIA va néixer al mig del carrer, sobre les pedres d'una barricada.

Al carrer ha estat sempre, més de mig segle defensant, arma al braç, la causa del poble.

Els enemics d'aquest, és clar, no han vist mai amb gaire simpatia la nostra actitud.

I així han plogut sobre nosaltres les denúncies, els processos, les persecucions i les sancions.

Els nostres redactors gràfics i literaris s'han assegut moltes vegades al "banquillo" dels acusats.

Algun director de LA CAMPANA ha fet llargs estatges a la Model.

El braó dels nostres paladins, per això, no ha minvat.

LA CAMPANA no ha deixat de sortir un dissabte.

El lloc que uns deixaven buit, altres l'omplien sense por.

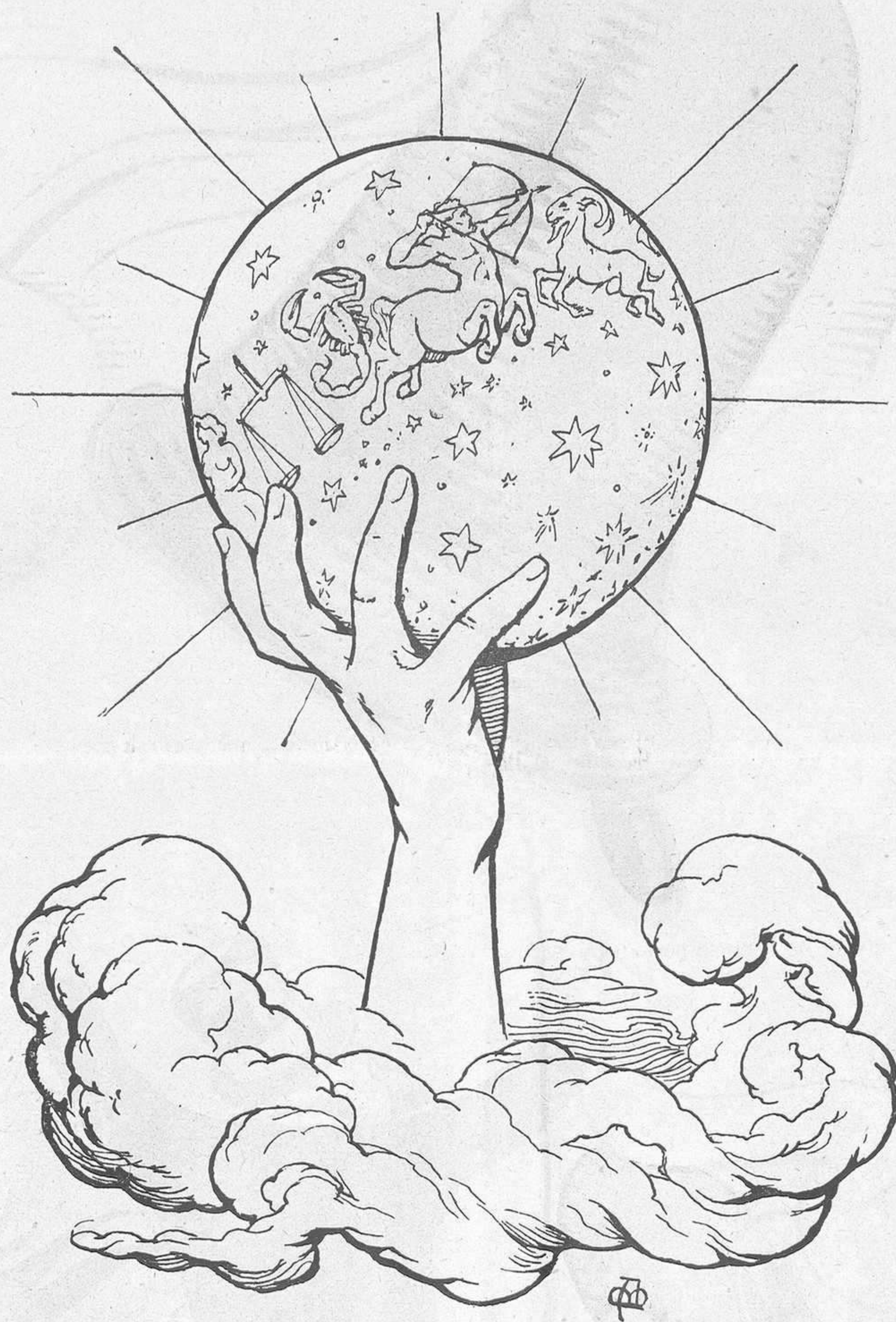
I la causa de la llibertat no quedava mai sense amics i sense defensors en aquesta noble trinxera.

Imprenta La Campana i L'Esquella, Oim, 8, Barcelona

El Año en la Mano

**ALMANAQUE
ENCICLOPEDIA
DE LA VIDA PRÁCTICA**

EL AÑO EN LA MANO es de interés para los agricultores, industriales, comerciantes, obreros, propietarios, marinos, militares, estudiantes, artistas y viajeros; todos hallarán en **El Año en la Mano** lectura amena y apropiada a sus gustos y aficiones.

Para el año
1927

Todos los compradores de **EL AÑO EN LA MANO** tendrán participación al billete entero de la Lotería de Navidad **NÚM. 11.573**

EL AÑO EN LA MANO se vende a los siguientes precios:

Rústica . . . **1'50** pesetas
Encuadernado. **2'—** »

FCA. DE GÉNEROS
de
PUNTO

JOSÉ COLLDEFORNIS

Salmerón, 99
Teléfono, G. 276

BARCELONA

JERSEIS PER A TOTS ELS ESPORTS

Les malalties de l'**ESTOMAC** i
aparell **digestiu** es curen amb el

Gastrobiol

del Doctor **ROSSELL**

□ □ □

DE VENDA A LA

FARMACIA INTERNACIONAL, Rambla del Centre, 17 - Barcelona
I A TOTES LES FARMÀCIES BEN ASSORTIDES

TOCANT A FESTA

Calina

—Fa cinquanta set anys que ens fas ballar i encara estàs tan jove i aixerida com el primer dia. Que durí!